

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Slovensko podjetje Poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-524. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglašni oddelček: Ljubljana, Tišova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike št. 463, za zunanje št. 832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-5-2-367. — Mesecna naročnina 120 din.

RAZOROŽITVENI RAZGOVORI

Nova možnost za kompromis

Sovjetska zveza je predložila Generalni skupščini vnovič predlog za ustanovitev stalne komisije ZN za razorožitev, v kateri bi bili zastopniki vseh držav članic — Indijski in kanadski delegat pripravljata kompromisni predlog, ki bi bil sprejemljiv za obe strani

New York, 12. nov. (AP) Sovjetska zveza je sporočila, da bo posvetila vso skrb slihernemu sprejemljivemu kompromisnemu načrtu, ki bi utegnil prispeljati k obnovitvi razgovorov med zahodnimi in vzhodnimi državami o razorožitvi.

Na vprašanje nekoga novinarja, kaj misli o indijskem predlogu za razširitev komisije OZN za razorožitev, je dal neki sovjetski delegat ugoden odgovor. Po indijskem načrtu naj bi se ta komisija razširila. S tem bi bila odstranjena nevarnost, da Sovjetska zveza bojkotira komisijo OZN za razorožitev in njen pododbor.

Sovjetski funkcionar je med drugim izjavil, da skušajo Indijci uradno predložiti svoj načrt Generalni skupščini OZN, in dodal, da se bo to zgodilo venjetno še ta teden. Sovjetska delegacija bo posvetila temu predlogu vso pozornost.

Iz izjave sovjetskega delegata bi se dalo sklepati, da njegova vlada nima namena ostati pri svoji zahtevi, po kateri naj

bi vse države članice Združenih narodov sodelovale v razgovorih o razorožitvi. Ta predlog je politični odbor Generalne skupščine že zavrnil.

Tako Sovjetska zveza kot zahodne sile so odločile indijski načrt, ko se je pojavil prvič, kaže pa, da bo v okviru indijskega predloga vendarle prišlo do določene kompromisa.

Diplomati so prepričani, da se bo Sovjetska zveza strinjala s indijskim načrtom ali kakršnokoli kompromisno rešitvijo, ki ji bo dala možnost, da častno umakne svojo izjavo, da ne bo

sodelovala pri delu komisije za razorožitev, če je ne bodo razširili. Zvedelo se je tudi, da bodo zahodne sile naklonjene indijskemu predlogu, toda šele tedaj, ko bo Generalna skupščina sprejela resolucijo 24 držav, ki predlaga v kratkem nove razgovore v pododboru.

V zasebnih razgovorih so delegati izrazili mnenje, da je malo upanja za ponovno sklica nje pododbor, dokler Sovjetska zveza ne sodelovata. V pododboru OZN za razorožitev so Sovjetska zveza, ZDA, Velika Britanija, Francija in Kanada. Sovjetska zveza je sporočila, da nima namena sodelovati v razorožitvenih razgovorih v pododboru, v katerem so drugi štirje člani proti razorožitvi. Zvedelo se je, da nameravajo razširiti pododbor tako, da bodo v njem zastopniki Vzhodne in Zahodne Evrope, Afrike, Azije in Latinške Amerike.

New York, 12. nov. (AFP). Sovjetska delegacija je drevi predložila Generalni skupščini vnovič predlog za ustanovitev stalne komisije ZN za razorožitev, v kateri bi bili zastopniki vseh držav članic, ter predlog, da se ukline ta dotedanja razorožitvena komisija in njen pododbor.

Sovjetski predlog bodo obravnavali na plenumu Generalne skupščine, ko bo debata o poročilu političnega odbora o razorožitvi. Medtem pa indijski in kanadski delegat pripravljata kompromisni predlog, ki bi bil sprejemljiv za obe strani. Menijo, da določa indijski predlog razširitev članov komisije na 22 članov.

Ljubljanski promet je vedno močnejši. Vešahil šofer težko najde prostor za svojega »konja«. Zlask v središču mesta že postaja gneča.

»Za Djamilo Buhired«

Od našega stalnega dopisnika

PARIZ, 12. nov. (Po telefonu). Danes bo skupščina odobrila Gaillardu posebna pooblastila za borbo proti terorizmu v Alžiru in metropoli. Gre za razširjena pooblastila, ki so jih izglasovali poslanci 19. julija na zahtovo tedanjega predsednika vlade Bourges-Maunouria.

Gaillard je v svojem govoru med debato o investituri poudaril, da trenutno še ne misli predlagati poslanskih sbornic nove razširitve (že tako in tako razširjenih) pooblastil. Oblebil pa je nezadovoljni desničarji, da se bo boril za dosledno izvajanje pravice, ki mu jih bo skupščina dodelila.

Po njegovem mnenju se za predlogi o menjanju pooblastil ni skrivalo nič drugega, kakor želja po odgoditvi uporabe teh sredstev in administrativnih ukrepov. Najekstremnejše kroge pa je skušal pomiriti iz izjavo, da v sli ne bo omahoval. Zahteval bo dopolnilne, učinkovitejše ukrepe.

Poučeni krogi ne pričakujejo presenečenja na današnji seji v Bourbonški palači. Večina bo verjetno precej enaka oni ob glasovanju investiture. K temu bo prispevalo dejstvo, da teror v metropoli raste iz dneva v dan, vzporedno z njim pa raste strah z ene strani in represivni ukrepi policije z druge.

Le nekaj številk, ki se nananaajo na september in oktober. V povečanem številu atentatov je bilo ubitih 84 in ranjenih 140 oseb. Policiji je izvršila 727 nočnih preiskav (zakon je doslej do-

ni desničarji, ki hoče izposlovati od vlade uredbi o interniranju vsakega osumljenca, čeprav ga sodišče ni obsodilo.

Vsekakor bi tak ukrep pomenil nov korak v smeri zatiranja in zmanjševanja demokratičnih in individualnih pravic.

V takih razmerah nas je lahko le vzdostil neverjeten odmev, ki ga je izzvala knjiga Georges Arnauda in Jacquesa Vergesa »Za Djamilo Buhired«. Verges je bil branilec te 22-letne Mohamedanke, ki jo je alžirsko sodišče obsodilo na smrt kot sodelovateljko v dveh atentatih v Alžiru. Djamilina dejanja ni priznala. Obtožila je preiskovalne organe, da so jo mučili in ponaredili njen podpis na zapisniku zaslišanja. Obsojenka je od 15. julija čaka na izvršitev obsodbe.

Močan val protesta se je dvignil v javnosti in v francoskem tisku ob izidu te knjige. Celo skrajna desnica ne molči več. »Ne, ne!« je vzklilnik Andre Frossard, sodelavec »L'Aurore«.

Ta dogodek je zanetil tudi nov val protestov proti vladi, ki še vedno omahuje in ne objavi poročila komisije za varovanje državljanov in demokratičnih pravic. Ponovno se z vse večjo vztrajnostjo postavlja vprašanje, kakšne razloge za navedbi trije vidnejši člani te komisije, da so se odrekli članstvu v njej.

Ce bo kateri teh protestov danes odmeval v skupščini, ce bo humanost našla med poslanci svoje glasnike in branilce, tedaj mlada Djamilina ni zastoj vzklila v sodni dvorani ob koncu razprave: »Ali, ne pozabite: ko ubijate nas, postajate hkrati morilci svobodoljubnih tradicij svoje dežele, kompromitirate njeno čast in spravljate v nevarnost njeno prihodnost, ne da bi s tem preprečili Alžiru, da postane neodvisna.«

V. Hreščak

SOCIALNI ODBOR GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Diskusija o beguncih

Med debato je Jugoslavija dobila priznanje za dosledno spoštovanje in izvajanje prostovoljnosti pri repatriaciji madžarskih beguncev

New York, 12. nov. (Tanjug) Včeraj se je v socialnem odboru Generalne skupščine končala debata o poročilu visokega komisarja za begunce ter nadaljevanju dela urada pet let, začeni od leta 1959.

Sodiło, da je bila omenjena debata pomembna iz več vzrokov. Prvič od ustanovitve te strukturne in v njej ni bilo gaudističnih nastopov. To je ugotovil celo madžarski delegat, ki je izrekel pohvalne besede o poročilu visokega komisarja.

Po soglasnem mnenju je visoki komisar Lindt s svojim osebnim lani in letos opravil zelo uspešno svojo doslej najtežjo nalogo — preskrbo 200 tisoč madžarskih beguncev. Preok skrbeti je treba še 20.000 beguncev, ki žive v Avstriji, in 3.500, kolikor jih je še v Jugoslaviji.

Med debato je Jugoslavija dobila priznanje ne le od visokega komisarja, ki je velik del svojega poročila namenil zavzemanju in žrtvam jugoslovanske vlade, pač pa tudi od zastopnikov Madžarske, Pakistana, Francije, Nizozemske, Tunizije in drugih držav. Vsi so pohvalili prijateljski sprejem, ki so ga uživali begunci v Jugoslaviji, ter dosledno spoštovanje in izvajanje načel prostovoljnosti pri repatriaciji.

Tretja značilnost v debati je bila pripravljenost, ki jo je izrazilo več delegacij, da nakazilo novih finančnih sredstev ter posebno izdajanje vhodnih dovoljenj za nastanitev ostalih madžarskih beguncev. Več delegatov je podprlo ugotovitev visokega komisarja, da so države, ki imajo največje možnosti, izdatnejše podpre Avstrijo kot Jugoslavijo. Hkrati so se zavzemali za to, da bi Jugoslavija poravnala izdatke sedem milijonov dolarjev. V tem smislu je pisal tudi davišnji »New York Times«, ki pravi, da je treba Jugoslaviji pomagati tako kot vsaki drugi državi, ki se je zavzela za begunce.

Posvet v Beli hiši Washington, 12. nov. (AFP). Predsednik ZDA Eisenhower je danes v Beli hiši predsedoval sestanku razširjenega sveta narodne varnosti, na katerem so razpravljali o obrambnem proračunu. Navzočih je bilo 60 funkcionarjev. Zvedelo se je, da nameravajo proračun za obrambo v letu 1958 zvišati, da bi lahko pospešili delo za graditev projektilov in satelitov. Verjetno je bil to glavni predmet razgovorov na današnjem sestanku v Beli hiši.

Razgovor jugoslovanske in madžarske delegacije

Moskva, 12. nov. (Tanjug). Jugoslovanska partijska in vladna delegacija, ki se mudi v Moskvi na proslavi 40-letnice Oktobrske revolucije, je danes obiskala madžarska partijska in vladna delegacija pod vodstvom Janosa Kadarja. Razgovora so se udeležili vsi člani jugoslovanske delegacije: Člana izvršnega komiteja CK ZKJ in podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksandar Ranković, član izvršnega komiteja CK ZKJ in predsednik narodnega saborja Makedonije Lazar Koliševski, član CK ZKJ Veljko Vlahović in drugi. V madžarski partijski in vladni delegaciji so bili poleg Janosa Kadarja član politbiroja madžarske delavske partije in podpredsednik vlade Ferenc Munich, Sandor Ronay, član politbiroja in predsednik ljudske skupščine, Jane Fok, član politbiroja.

Lajka poginila

Moskva, 12. nov. (AFP). Sovjetski profesor Porževski je povedal nočoj, da je psica Lajka, ki je bila v drugem sovjetskem satelitu, poginila. Znanstveniki zdaj ne vedo, kako bi dobili truplo psa na zemljo. Na konferenci v moskovski zvezdarni je profesor Porževski dejal, da je Lajka poginila pred nekaj dnevi.

ZASEDANJE POLITIČNEGA ODBORA GENERALNE SKUPŠČINE

Splošno soglasje

NEW YORK, 12. nov. (Tanjug) Politični odbor Generalne skupščine je danes začel debato o korejskem vprašanju v precej bolj ugodnem ozračju kar je treba pripisati dejstvu, da je razpravo o posledicah atomskega sevanja zaključil s soglasnim sprejetjem kompromisne resolucije.

Zaradi posredovanja nekaterih držav izven bloka, med katerimi je bila tudi Jugoslavija, se je posrečilo pomiriti nasprotujoča si stališča na temelju splošnega soglasja, da se razširi in poveča proučevanje posledic atomskega sevanja v okviru odbora znanstvenikov.

O problemu bodo ponovno razpravljali na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine. Pripravljenost obeh stranij za spravljivost in sporazumevanje je večina delegacij sprejela velikim zadovoljstvom ter jo razlaga kot moralno nagrado tistim delegacijam, ki so se med dosedanjim delom 12. zasedanj Generalne skupščine trudile, da bi omilile spore in nasprotja navzlic sprejetju večinskih resolucij.

Te delegacije so bile mnenja, da se s takim osvajanjem resolucij ne reši nič, pač pa le povečuje razdvojenost. Hkrati so izrazile željo in upanje, da bo podobno razpoloženje prevladalo tudi med zaključnimi koraki Generalne skupščine o razorožitvi in se bo razširilo tudi na ostala sporna področja. Čeprav mnoge delegacije niso popolnoma zadovoljne s posameznimi prvimi kompromisnimi formulami, prevladuje mnenje, da samo ta pot omo-

goča pogajanja in ustvaritev pogovorov za reševanje perečih mednarodnih problemov med nevarno tekmo v oborožitvi, ki ogroža varnost in mir na svetu.

BEOGRAD, 12. nov. Delegacija socialistične stranke arabskega preporoda (BASS) je danes dopoldne obiskala Glavno združeno zvezo Jugoslavije. Predsednik glavne združene zveze Jugoslavije Paško Romac in generalni sekretar Ante Raos sta seznanila delegacijo z organizacijo in problemi kmetijskega združništva v Jugoslaviji. Polpodne je delegacija obiskala centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije in se pogovorila s tamkajšnjimi funkcionarji. Drevi bodo člani delegacije BASS odpovali na dvodnevni obisk v Sarajevo, nato pa bo delegacija obiskala LR Hrvatsko in Slovenijo. Dne 19. novembra se bo vrnila v Beograd, kjer bo nadaljevala razgovore z zastopniki SZDL Jugoslavije. — Na sliki: Delegaciji SZDL in socialistične stranke arabskega preporoda med razgovori v Beogradu.

Mladina in politično delo

Mladino je treba pravilno usmerjati na naloge, koristne za vso skupnost, je izjavil Djuro Pucar na kongresu Ljudske mladine v Bosni in Hercegovini

Sarajevo, 12. nov. Na V. kongresu Ljudske mladine Bosne in Hercegovine je včeraj popoldne govoril tudi predsednik ljudske skupščine BiH Djuro Pucar o nalogah organizacij Ljudske mladine in o vzgoji mlade generacije. Izrazil je najprej svoje zadovoljstvo nad uspehi, ki so jih dosegle organizacije LM, pri čemer je opozoril, da je mnogo kmetčke, zlasti pa ženske mladine na vasi še danes izven mladinske organizacije. To pa je prav tista mladina, ki potrebuje največ pomoči. Isto velja tudi delno za delavsko, mestno in študentsko mladino, ki še ni vključena v avozi mladinski organizaciji. Dosedanje izkušnje v delu z mladino govore, da ni dovolj sama teoretično obravnavati

probleme mladine. Delo z mladino mora biti bolj konkretno, tesno povezano z vsakdanjimi problemi, na katere zadevajo mladi ljudje. Gre za drobno vsakdanje delo, ki je najtesneje povezano z življenjem mladine. Kadar govorimo o aktivnosti in uspehih, potem mislimo predvsem na to, koliko se namerava mladina zavzema za razvoj združništva na vasi, za napredek kmetijstva, koliko sodeluje v samoupravnih organih, koliko se je ta mladina znebila vpliva reakcionarnih sil, ki vlečejo nazaj, koliko sodeluje v svoji mladinski organizaciji, kakor tudi v drugih množičnih organizacijah in končno, z drugimi besedami, kako je obvladala ne pismenost in zaostalost, kako se strokovno izobražuje, kako de-

la izpite in s kakšnimi ocenami itd. S tega stališča je treba ocenjevati uspehe in neuspehe organizacije oziroma naše mladine. Samo z aktivnim sodelovanjem v družbeno-političnem življenju se more mladina uspešno razvijati in v polnem smislu postati koristen član naše socialistične skupnosti. Ogromno silo in energijo, ki jo prinaša mlada generacija, je treba pravilno in koristno usmerjati na naloge, ki bodo koristne za mladino samo in za vso skupnost. Predsednik Pucar je ob koncu opozoril na posamezne primere nekritičnega ocenjevanja nekaterih pojavov v zahodnih državah pri manjšem delu mladine, ne glede na to ali je napredna ali reakcionarna.

VREME

Stanje 12. nov. Nad severno Evropo se še nadalje krepi področje visokega zračnega pritiska, ciklonalne motnje nad Panonsko nižino pa se polagoma umikajo proti vzhodu. Napoved za sredo: Spremenljivo oblačno vreme s kratkevnimi razjestravami. Temperature povišane med 4 in 6, v Primorju 10, najvišje dnevne do 16 stopinj C.

Posvetovanje izvoznih podjetij

Naraščanje izvoza iz Slovenije — Potrebno je omejiti klamje telet, povečati pa rejo pitanih prašičev

LJUBLJANA, 12. nov. — Danes je bilo v republiški trgovski zbornici posvetovanje slovenskih izvoznih podjetij kmetijske in živilske stroke. Povečevanja se je udeležil tudi generalni sekretar Zvezne zunanjetrgovinske zbornice Ivo Barbaljč.

V začetku je gov. Smole poročal o rezultatih izvoza iz Slovenije v prvih 9 mesecih letošnjega leta. Med drugim je omenil, da so podjetja oziroma združbe izvozile v omejenem obdobju 26,5 odstotkov proizvodov živilske stroke, medtem ko je v lanskem letu izvoz dosegel 28 odstotkov, kar kaže na delno spremembo strukture izvoznega blaga.

Izvoz kmetijskih pridelkov v Sloveniji nenano narašča. V letu 1955 smo s področja naše republike izvozili za 3 milijarde 420 milijonov din kmetijskih pridelkov. Lani se je izvoz povečal na 3 milijarde 831 milijonov din, v prvih treh četrtletjih letošnjega leta pa je dosegel vsoto 3,2 milijarda din. Do konca letošnjega leta se bo vrednost izvoza omenjenih predmetov povečala, kakor računajo, na več kot 4 milijarde din. Ne smemo namreč pozabiti, da se bo v tem razdobju v naši trgovini ponovno pojavil hmelj, ki pomeni najpomembnejšo izvozno postavko, saj predstavlja okoli 42 odstotkov vsega izvoza kmetijskih pridelkov Slovenije.

S SEJE SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Pred bližnjim kongresom

Ljubljana, 12. nov. Svet Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije je na današnji seji pod predsedstvom Ivana Regenta razpravljal o problemih in nalogah v zvezi z bližnjim kongresom. Po poročilu tajnika Sveta Vinka Trinkausa in širši razpravi, v kateri je sodeloval tudi član izvršnega komiteja CK ZKS Stane Kavčič, je Svet sprejel sklep, da bo kongres Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije 11. in 12. januarja 1958 v Mariboru.

Tov. Trinkausa je v poročilu med drugim navedel, da je bilo lani v zelo razgibani dejavnosti 809 Svobod in prosvetnih društev vključenih v 2213 sekcijah več kot 84.000 članov. Delo je potekalo v izobraževalnih sekcijah, igralških društvih, pevskih zborih, orkestrih itd. Nad 10.000 prireditelj se je udeležilo skoraj milijon in pol gledalcev in poslušalcev. Velik uspeh so zabeležile s predavanji tudi

Izvršni svet Hrvatske o delitvi skupnega dohodka

Zagreb, 12. nov. Republiški izvršni svet je danes razpravljal o pripombah strokovnih združenj, sindikatov, gospodarskih in drugih organizacij o načrtu zakona o razdelitvi skupnega dohodka. V pripombah poudarjajo, da bo materialna podlaga podjetij ojačena, ker bo po novem sistemu dohodek gospodarske organizacije najtesneje povezan z uspehom in poslovanju. Glede na različne pogoje poslovanja pa bi bilo potrebno ublažiti začetne stopnje izločanja za splošne družbene potrebe. Položaj nekaterih gospodarskih organizacij bi bilo morda potrebno olajšati s posebnim obravnavanjem družbenih obveznosti, obresti na osnovna sredstva, amortizacije, davka na promet itd. V pripombah zlasti naglašajo, da bo s tem, ker bodo mogla podjetja plačevati anuitete ne samo iz skladov za samostojno razpolaganje, temveč tudi iz vseh amortizacijskih skladov, uvedena novost v načinu odplačevanja anuitet, kar bo ugodno vplivalo na poslovanje podjetij.

Novo ladjo za londonsko trdiko

Reka, 12. nov. V Kvarnerskem zalivu so pred vzhodom v luko ladjevalnice »3. maj« danes slovensko izvozno motorno ladjo »Machitica«, ki je bila zgrajena v ladjevalnici »3. maj«, londonski trdiki »Plocean shipping agency«. Ladja ima 12.850 ton nosilnosti, motorje tipa Sulzer za 5600 Ks in bo razvijala brzino 14,5 milj na uro.

nih strok. Po njegovih besedah bo izvoz kmetijskih pridelkov in živil narasel kakor je predvideno v zveznem perspektivnem načrtu leta 1961 za več kot dvakrat v primerjavi z lanskim letom. Predmeti živilske stroke naj bi zavzeli okoli 30 odstotkov vsega izvoza. Navedel je tudi rezultate izvoza v prvih 9 mesecih letošnjega leta, ko smo izvozili v zveznem merilu za okoli 18 milijard din blaga živilske stroke.

Tov. Ivo Barbaljč se bo jutri udeležil posvetovanja predstavnikov zunanjetrgovinskih podjetij strojegradnje v Mariboru, nato pa bo odpotoval v tovarno glavnice in aluminija v Kidričevo, kjer bo podobno posvetovanje izvoznikov barvne metalurgije. Posvetovanje o problematikah slovenske lesne industrije pa je bilo že včeraj v Ljubljani.

Obisk uglednega znanstvenika

V Ljubljani se mudil in predava kot gost Društva za varilno tehniko LRS in Zavoda za varjenje sovjetski znanstvenik, akademik prof. dr. ing. N. N. RYKALIN, dopisni član Sovjetske Akademije znanosti in socijalne Metalurškega inštituta te akademije za področje varjenja.

Prof. Rykalin je svetovno priznan utemeljitelj znanosti varjenja in je s svojimi odličnimi deli s področja najtežje problematike v tej stroki dokazal upravičenost obstoja varilne

tehnike kot samostojne veje v tehniki. Posebej moramo poudariti njegovo izjavo, da brez moderne varilne tehnike in znanstvenih izsledkov s tega področja ne bi bilo atomskih central, vseмирskih sodobnih ladij, pri kateri avtomatika varilnih procesov, ki se v Sovjetski zvezi na široko uporablja, v znatni meri vpliva na skrajšanje časa izdelave in s tem na znižanje stroškov. Iz predavanja prof. Rykalina, ki ga je imel včeraj v predavalnici Fakultete za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani povzemamo zanimivo ugotovitev, da se 75% vseh varilskih del v stroje — in brodogradnji v Sovjetski zvezi izvaja s avtomatom, pri čemer dosega tudi do 23-kratno pocenitev.

Izdatki družbenih skladov

se v glavnem krijejo s tekočimi dohodki

Beograd, 12. nov. Po podatkih državnega sekretariata za finančne in družbene skladi, razen v običinskih trošjih letos v glavnem v okvirih prispevanja sredstev. Skladi federacije, republik, okrajev in občin so imeli v preteklih dveh mesecih na razpolago 302,5 milijarde din, od česar je bilo 240,3 milijarde ustvarjenih letos, 62,2 milijarde pa so prenesli iz leta 1956. Neuporabljena sredstva so znašala ob koncu tretjega tromesečja 79,9 milijarde din, medtem ko so lanske leto zaključili skladi z 62,2 milijarde din neporabljenih sredstev. Gibanje skladov federacije označuje v zadnjih devetih mesecih slabo izkoriščanje sredstev splošnega investicijskega sklada v prvem polletju. Ta pojav kaže na pomanjkanje za značajne investicijske naložbe, deloma pa tudi s pogojno postopka za prejemanje in izkoriščanje investicijskih posojil. Trošenje republiških skladov se je gibalo v mejah dotoka, razen skladov za kreditiranje, stanovanjske izgradnje, za pospevanje kmetijstva, gozdarstva in založniške delavnosti. V teh skladih so delno porabili tudi sredstva, prenešana iz lanskega leta.

O PLOVBI NA JADRANU

Zavzemanje za čim ugodnejši vozni red ob jugoslovanski obali

Zadar, 12. nov. Danes se je začela v Zadru konferenca o voznem redu potniških ladij na Jadranu v prihodnjem letu. Namen konference je na osnovi predlogov že sedaj določiti za prihodnjo sezono.

Dober začetek v novomeškem okraju

Novo mesto, 12. nov. Cepelje otrok proti otroški paralizi so začeli v novomeškem okraju 15. novembra. Štiri skupine so začela delati v Črnomlju, Zuharju, v Mirni in v Mirni peči. Prvi dan je bilo cepilnih okoli 750 otrok. Razen v Mirni peči in okolici so starši prvi dan cepiljenja povsod pokazali veliko razumevanje za to zdravstveno akcijo. V Žužemberku so razen štirih otrok prinesli k cepiljenju vse otroke, ki so bili določeni za ta dan. Prav tako je bil dober odziv v Črnomlju in v občini Mirna. Tu so nekateri starši prinesli otroke na cepiljenje tudi po več ur daleč. Mnogo slabše je bilo v bivši občini Mirni peči, kjer je bil obisk slab.

Zastava antikvariat »Cankarjevo založbo«

V prostornih knjigarnah Cankarjeve založbe v Nebotičniku so sinoč odprli razstavo, ki prikazuje odmeve Oktobrske revolucije v jugoslovanski tisku od 1918. do 1941. leta. V navzočnosti političnih in kulturnih delavcev je odprl Lev Modic, direktor Časopisno-založniškega podjetja »Ljudska pravica«.

Skrb za vzgojo delovnega človeka

S plenarne seje okrajnega sindikalnega sveta v Ljubljani

Ljubljana, 12. nov. Današnja plenarna seja okrajnega sindikalnega sveta v Ljubljani je bila posvečena vzgoji in izobrazbi odraslih ljudi. Razprava na seji je pokazala, da se sindikati ne zanimajo samo za ozko strokovno in ekonomsko-politično vzgojo delavstva, temveč tudi za splošno izobrazbo, za oblikovanje družbenomoralnih vrednot posameznikov, za vzgojo staršev itd.

Polniva. Celotni referat je bil zasnovan na treh osnovnih izhodiščnih točkah, ki obsejajo pomembno tudi temelj oblikovanja tvorne osebnosti našega delovnega človeka. Ti temelji so: pospeševanje splošne izobrazbe delavstva, izpopolnjevanje njegovega strokovnega znanja in etično-estetsko oblikovanje našega človeka.

Cepivo za načela izobraževanja odraslih vsem jasna, pri delu še vedno ni prave povezanosti in jasne usmeritve. Ker se pogostokrat tudi ne zavedamo, da so prosvetni organi ljudske oblasti dolžni skrbeti za izobrazbo naših državljanov vseh starosti, so na seji prisotni večkrat poudarili, da morajo svet

ZGODOVINSKI ARHIV

CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

otvarja v razstavnih dvoranah ljubljanskega magistrata, Mestni trg 27/II, razstavo

»Oktobrska revolucija in delavsko gibanje na Slovenskem od 1. 1917 do 1. 1920«

Razstava prikazuje gradivo iz omenjene dobe, med njim tudi doslej še neobjavljene dokumente. — Odprta je vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. — Trajala bo od 13. do vključno 30. novembra 1957. — Vstop prost.

Skupinske obiske predhodno najavite na tel. št. 23-981/222, da se zagotovi strokovno vodstvo po razstavi.

.....

Zadnja pot Matjačevega očeta

Včeraj ob 15. uri se je zbralo pred Matjačevovo hišo v Spodnji Zadobrovi 34 okrog 1500 ljudi, da pospremijo na zadnjo pot umrlega Franceta Matjaka, ki je 83 leten preminil v nedeljo ob 21.30. V imenu množičnih organizacij terena Zadobrova-Sneberje je izrekel pokojnikovo slovoilno besedo tov. Zabukovec — predsednik SZDL, nakar je sprevod z zastavami in venci zavil proti pokopališču v Polju. Pred zadružnim domom v Zadobrovi se je sprevod ustavil, zapeli so peveci, v imenu kmetov zadružnikov pa je spregovoril tov. Gregorc. Na pokopališču v Polju je imel nagrobni govor France Tomšič. Spominu pokojnika so se tu poklonili še tovariši Miha Marinko, France Leskošek in Janez Hribar.

Za napredek kmetijstva v Vojvodini

Novi Sad, 12. nov. Odbora za gospodarstvo obeh zborov ljudske skupščine Vojvodine sta razpravljala danes o perspektivnem razvoju kmetijstva v prihodnjih petih letih. Poverjenik izvršnega sveta Vojvodine Borislav Markovič je obrazložil predlog tega programa in poudaril, da je glavna značilnost v tem, ker se bodo povečale površine obdelanega polja, sadovnjakov, vinogradov in gozdov na račun travnikov, pašnikov in neplodne zemlje. Z melioracijami zemlje, večjo uporabo mineralnega in hlevskega gnojila, intenzivnejšo obdelavo in drugim ukrepi se bo povečala rodovitnost obdelanih površin. Povprečen pridelavek pšenice naj bil n. pr. okoli 30 stotov na hektar.

»TEDENSKA TRIBUNA«

v Ljubljani že v sredo popoldnel

Posebno pozornost bodo posvetili povečanju živinoreja.

.....

»Branko Krsmanovič« v Pekingju

Peking, 12. nov. Danes je prispeval v Peking prvi del skupne kulturno umetniškega društva »Branko Krsmanovič« iz Beograda, ki prihaja na Kitajsko na podlagi sporazuma o kulturnem sodelovanju in izmenjavi kulturnih in umetniških skupin med Jugoslavijo in Kitajsko. V celotni skupini — okoli 50 članov so igralški ansambel, zbor in orkester, ki bodo prebili na gostovanju v Pekingju in drugih mestih okoli šest tednov. Po sedmitem programu bo ves ansambel prvih nekaj dni nastopal v Pekingju s svojim programom na najbolj znanih gledaliških odrih. Zatem bo odšel na gostovanje po industrijskih krajih in večjih mestih severne Kitajske, da bi se pred 20. novembrom vrnil v Peking, kjer bo sodeloval na proslavi jugoslovanskega narodnega praznika.

Ob koncu bo društvo »Branko Krsmanovič« obiskalo še znane industrijske in kulturne kraje Južne Kitajske. Današnjemu sprejemu prvega dela skupine društva »Branko Krsmanovič« na pekingškem letališču so prisostvovali namestnik kitajskega ministra za kulturo Sia Jen, načelnik urada za kulturne zveze z inozemstvom Lu Ming, zastopnik pekingške univerze, CK Komunistične mladine, združenja kitajskih študentov in dijakov umetniških šol, kakor tudi zastopniki jugoslovanskega veleposlanstva.

Dober začetek v novomeškem okraju

Novo mesto, 12. nov. Cepelje otrok proti otroški paralizi so začeli v novomeškem okraju 15. novembra. Štiri skupine so začela delati v Črnomlju, Zuharju, v Mirni in v Mirni peči. Prvi dan je bilo cepilnih okoli 750 otrok. Razen v Mirni peči in okolici so starši prvi dan cepiljenja povsod pokazali veliko razumevanje za to zdravstveno akcijo. V Žužemberku so razen štirih otrok prinesli k cepiljenju vse otroke, ki so bili določeni za ta dan. Prav tako je bil dober odziv v Črnomlju in v občini Mirna. Tu so nekateri starši prinesli otroke na cepiljenje tudi po več ur daleč. Mnogo slabše je bilo v bivši občini Mirni peči, kjer je bil obisk slab.

Za napredek kmetijstva v Vojvodini

Novi Sad, 12. nov. Odbora za gospodarstvo obeh zborov ljudske skupščine Vojvodine sta razpravljala danes o perspektivnem razvoju kmetijstva v prihodnjih petih letih. Poverjenik izvršnega sveta Vojvodine Borislav Markovič je obrazložil predlog tega programa in poudaril, da je glavna značilnost v tem, ker se bodo povečale površine obdelanega polja, sadovnjakov, vinogradov in gozdov na račun travnikov, pašnikov in neplodne zemlje. Z melioracijami zemlje, večjo uporabo mineralnega in hlevskega gnojila, intenzivnejšo obdelavo in drugim ukrepi se bo povečala rodovitnost obdelanih površin. Povprečen pridelavek pšenice naj bil n. pr. okoli 30 stotov na hektar.

»TEDENSKA TRIBUNA«

v Ljubljani že v sredo popoldnel

Posebno pozornost bodo posvetili povečanju živinoreja.

.....

Zadnja pot Matjačevega očeta

Včeraj ob 15. uri se je zbralo pred Matjačevovo hišo v Spodnji Zadobrovi 34 okrog 1500 ljudi, da pospremijo na zadnjo pot umrlega Franceta Matjaka, ki je 83 leten preminil v nedeljo ob 21.30. V imenu množičnih organizacij terena Zadobrova-Sneberje je izrekel pokojnikovo slovoilno besedo tov. Zabukovec — predsednik SZDL, nakar je sprevod z zastavami in venci zavil proti pokopališču v Polju. Pred zadružnim domom v Zadobrovi se je sprevod ustavil, zapeli so peveci, v imenu kmetov zadružnikov pa je spregovoril tov. Gregorc. Na pokopališču v Polju je imel nagrobni govor France Tomšič. Spominu pokojnika so se tu poklonili še tovariši Miha Marinko, France Leskošek in Janez Hribar.

Za napredek kmetijstva v Vojvodini

Novi Sad, 12. nov. Odbora za gospodarstvo obeh zborov ljudske skupščine Vojvodine sta razpravljala danes o perspektivnem razvoju kmetijstva v prihodnjih petih letih. Poverjenik izvršnega sveta Vojvodine Borislav Markovič je obrazložil predlog tega programa in poudaril, da je glavna značilnost v tem, ker se bodo povečale površine obdelanega polja, sadovnjakov, vinogradov in gozdov na račun travnikov, pašnikov in neplodne zemlje. Z melioracijami zemlje, večjo uporabo mineralnega in hlevskega gnojila, intenzivnejšo obdelavo in drugim ukrepi se bo povečala rodovitnost obdelanih površin. Povprečen pridelavek pšenice naj bil n. pr. okoli 30 stotov na hektar.

Oh robn dogodilov

Trije primeri

V zadnjem mesecu so bile politične v treh deželah takozvane »svobodne svetovne«: Turčiji, Portugalski in na Filipinih. Vse tri dežele so imeli v svojem področju — Portugalska morda nekoliko manj — za sestre zahodnih vojaških paktov. Pojm »svobodni svet« se je namreč odločil na zahodu in praviloma velja za tiste države, ki so članice enega ali več zahodnih vojaških organizacij (NATO, SEATO, Bagdadski pakt itd.). Vsaka država, ki je članica enega od teh paktov, je s samim tem del takozvanega »svobodnega sveta«, ne glede na to, kakšen je njen notranji politični ustroj.

Res je, da je svoboda relatičen pojem, kakor tudi n. pr. demokracija. Vsakdo jo pojmuje nekoliko drugače, neka politična načela pa veljajo tudi za to pojmo. Vendar pa se zdi, da za vstop v zahodni »svobodni svet« ni nujno, da država izpolnjuje ta osnovna načela. Kajti beseda »svoboda« ima tamkaj nekak poseben prizvok.

Deliti smo torej, da so Turčija, Portugalska in Filipini »svobodne države, torej tudi politične tamkaj ne morejo biti »svobodne kot svobodna«. Tako blazni človek logično sklepa, da tudi tamkaj ne morejo biti »svobodni«.

V Turčiji so dovoljene štiri stranke, prepovedana pa je komunistična stranka, prepovedano je tudi, da bi se stali »ukvarjali s političnimi pravnimi, onemogočen pa je prav tako obstoj kakršnekoli politične stranke. Volilni zakon je prirojen tako, da mora vsaka stranka nujno imeti absolutno večino v skupni zbirnici, podzveti pa so tudi razni drugi ukrepi (ponarejanje volilnih rezultatov, izpuščanje komunističnih volivcev iz volilnih imenikov, javna propagandna sredstva so na razpolago samo vladni stranki itd.), ki preprečujejo vsako preseženo.

Portugalska »svoboda« je še nekoliko bolj nazorna. Tamkaj je opozicija dovoljena samo za volitve in še to seveda le liberalna in nikakršna druga. Ta opozicija ima na razpolago štiri dnevno premije, da se lahko pripravi na volitve. Javnih zbiranj na prostem ne sme biti, ker se je nekoč pred leti zgodilo, da je na neko tekoč zbiranje prišlo 150.000 ljudi. Govorniki dobijo pred zbiranjem točen spisek besed in argumentov. Če si jih niso zapomeli, ne morejo govoriti. V volilnih imenikih prednjačijo duhovniki in mnogi nepismeni ženske in mladoletna dekleta, izpuščeni pa so intelektualci. Notranje ministrstvo ima točno evidenco nad vsemi tistimi, ki volijo opozicijo itd.

Statistiko o filipinski predvolilni kampanji za sivo prav tiskal objavili: 127 incidentov, 54 poškodovanj, 13 mrtvih, med temi dva voditelja liberalne opozicije. Najnovejši testi pa govore, da ni nobene sedanja predsednika Garcia. Za to bo poskrbela policija, ki je za svoj način mirila tudi prave opozicionalce.

Ne mislimo teh primerov posploševati, kajti našli smo le najbolj drastične, vendar pa se nam ob tem vsiljujejo razmišljanja o velikem pomanjstvi, ki naj bi ga imel »svobodni svet«, o takomerenem »svobodanju zaslužnih držav«. Čeprav ne mislimo trditi, da je v deželah, ki niso del »svobodnega sveta«, vedno vse prav, pa si vendar brez dvoma nihče ne želi svobode, kakršno imajo v Turčiji, Portugalski in na Filipinih, državah »svobodnega sveta«.

Mar je bolj svobodno, če si kapitalistični razred z zakoni, volilnimi potvorbami in politično zagotovo oblast, kakor pa, če si jo z zakoni zagotovi delovno ljudstvo? Mar je bolj demokratično in svobodno, če na volitvah nastopa več strank, ki so vse predstavice istega razreda, medtem ko delanski razred nima pravice do svoje stranke, kakor pa če na volitvah nastopa ena sama stranka, ki niti ni več klasična politična stranka, temveč široko ljudsko gibanje? Odgovor je jasen, toda tihi, ki mislijo, da so si vzeli »svobodo« in demokracijo v zakup, tega ne bi priznali, kajti njihova merila in pojmi so drugačni od naših. A. S.

Bevanove izjave v ZDA

Po njegovem mnenju bi ZDA bile pripravljene napraviti korak za izboljšanje odnosov med Vzhodom in Zahodom, če bi Sovjetska zveza ne izstrelila umetni satelit

NEW YORK, 12. nov. (AFP, Reuter). Voditelj britanske laburistične stranke Aneurin Bevan se je včeraj zavezal za sklicanje konference najvišjih predstavnikov zahodnih držav in Sovjetske zveze. Ko je govoril na tiskovni konferenci ob koncu svojega zasebnega obiska v ZDA, je Bevan rekel, da privolitev v sovjetsko pobudo za sklicanje take konference ne more škoditi, pač pa lahko samo koristi.

Ko je govoril o situaciji, ki je nastala po izstrelitvi sovjetskih umetnih satelitov, je Bevan izjavil, da je presenečen zaradi načina, kako so Američani reagirali na ta dogodek. Po njegovih besedah so bili uradni krogi v ZDA pripravljani na-

praviti korak, ki naj bi pripeljal do zboljšanja odnosov med državami Vzhoda in Zahoda, če bi Sovjetska zveza ne izstrelila v vesolje svojih satelitov. »Toda Američani menijo, da bi zdaj tako ravnanje utegnili razlagati kot znamen-

nje slabosti,« je dejal Bevan, ki je potem dodal: »Na splošno menim, da so ameriški državni zdej negotovi in so veliko manj samozavestni, kot sem pričakoval.«

Voditelj britanskih laburistov je izrazil mnenje, da Velika Britanija spriču sovjetskih znanstvenih dosegov lahko izvaja daleč večji vpliv na ameriško zunanjo politiko, kakor je to uspevalo prej, vendar pa sedanja britanska vlada tega ne more, »ker nima čistih rok.«

Ko se je dotaknil srednje-vzhodnih vprašanj, je Bevan izjavil, da bi priznanje sedanjih sovjetskih položajev na področju Bližnjega vzhoda pomenilo najpomembnejši prispevek k miru.

Nepotreben proces

(Od našega stalnega dopisnika)

TRST, 12. nov. (Po telefonu). V soboto se je pred tržaškimi sodišči začel, danes pa se nadaljuje proces proti 10 vaščanom in 2 vaščankam iz vasi Ricmanjci pri Trstu. Obtoženi so, da so pred 3 leti, 10. nov. 1954, kmalu po prihodu italijanske vojske v Trst, prepričali italijanski učitelji vstop v novo odprto italijansko osnovno šolo v Ricmanjih, da bi začela s poukom enega samega otroka in še tega iz mešanega zakona.

V soboto je zaslišanje obtožencev pokazalo, da Ricmanjci nikakor niso hoteli preprečiti vstopa v šolo italijanski učitelji, temveč je protestirali zaradi tega, ker oblasti niso hoteli odpreti šolskega vrta za veliko število ricmanjskih otrok, ki so jih morale matere vzeti v 5 km oddaljeni slovenski otroški vrtec v Domju, medtem ko so takoj odprli italijansko šolo za enega, pozneje pa za 4 italijanske otroke. Ricmanjci so povedali, da je eden izmed njih italijanski učiteljica natančno obrazložil, zakaj so matere ogorčene, nekateri se je ona mirno in prijazno poslovila in odšla, čeprav lahko vstopila v učilnico in začela s poukom otroka, ki ga je mati tja pripeljala.

Učiteljica je bila zaslišana danes dopoldne, ko je govoril tudi javni tožilec, ki je zahteval, naj sodišče obsodi obtožence na nič manj kot sedem mesecev zaporne kazni. Siedili so govorili štiri odvetnikov obramba, ki so zahtevali oprostilno razsodbo, ker je pač povsem jasno, da Ricmanjci niso preprečili vstopa italijanski učiteljici v šolo, temveč so le izrazili spriču očitne diskriminacije svoje upravičene zahteve po odprtosti slovenskega otroškega vrta. Sodišče bo razsodbo izreklo verjetno v večernih urah ali pa šele na prihodnji razpravi.

Splošno mnenje v Trstu — razen med sovinsti — je, da je bil ta proces popolnoma nepotreben, če ne škodljiv, prav v dneh, ko se na beogradskega zasedanja mešanega odbora razpravlja o izvajanju posebnega statuta in se predstavniki obeh sosednjih držav trudijo, da bi prav na Tržaškem odstranili vse vzroke, ki bi mogli ovirati mirno sožitje obeh narodnosti. Zaskrbljenost v tem pogledu pa vzbujajo dejstva, da je pred samim zasedanjem — kot smo že poročali — generalni vladni komisariat uveljavil stari fašistični zakon o prepovedi »tujih« rojstnih imen. Ricmanjci pa niti danes nimajo še svojega otroškega vrta.

Medtem pa se v tržaški ladjedelniški stavkovno gibanje nadaljuje z napovedjo ene celodnevne stavke za jutri, včeraj in danes popoldne pa so delavci zapustili delo eno uro pred zaključkom delovnega urnika. Kojinarjem je v soboto govoril tajnik mednarodne zveze kovinarskih sindikatov, ki je med drugim povedal, da so izgovori delajočih, da ladjedelnice nimajo naročil, brez podlage, ker je znano, da obratujejo po vsem svetu s polno kapaciteto in da jim je delo z naročili zagotovljeno vse do 1963. leta. Dve delegaciji žena stavkajočih de-

Težave aktivne bilance

Pariz, 12. nov. (AFP) V gospodarskem razvoju je Zahodna Nemčija lani in v prvi polovici tega leta spet presegla ostale zahodnoevropske države. V poročilu, ki ga je danes objavila organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje, je rečeno, da stalni viški v zunanji trgovini ustvarjajo za Zahodno Nemčijo hude notranje probleme in težave pri mednarodnih transakcijah.

Nemčija je tako naglo akumulirala rezerve, da je to povzročilo resne probleme, posebno za glavne trgovinske partnere Nemčije v Evropi, je rečeno v poročilu, ki je bilo pripravljeno na temelju podatkov zahodnoevropske vlade. Najnovejša naloga je zdaj, da se zavzame tempo akumulacije, sicer bi utegnili nastati položaji, v katerem bi se pojavile ovire svobodni trgovini v Evropi.

Diplomatska kronika

BEograd. — Predsednik odbora za zunanjo trgovino Hasan Brkić je sprejel veleposlanika republike Avstrije v Beogradu g. Walterja Wodaka.

PRED RAZGOVORI O SVOBODNI TRGOVINSKI CONI

Britanski predlog

Najobčutljivejše vprašanje na konferenci ministrov 17 držav, bo razmerje med skupnim evropskim tržiščem in svobodno trgovinsko cono — Grški predstavniki odhajajo na sestanek s precejšnjim optimizmom in upajo, da bodo dobili podporo za njihovo stališče o udeležbi majhnih držav v evropskem tržišču

Pariz, 12. nov. (Reuter) Ministri 17 zahodnoevropskih držav se bodo v četrtek zbrali v Parizu, da bi začeli razgovore o britanskem načrtu za vzpostavitve svobodne trgovinske cone. Vlade teh držav so pred kratki dni dobile vprašalno pismo, v katerem so naštetih problemi, ki jih bodo proučili ministri in katerim so te vlade dale svoje pripombe. Ta dokument bo temelj za razgovore, ki bodo trajali od 14. do 17. novembra.

Britanski načrt o uvedbi te cone predlaga uvedbo carinske unije med 17 državami, v kateri bi polagoma odpadale vse ovire za trgovino. Članice cone bi smele obdržati svoje trgovinske omejitve nasproti ostalim državam na svetu. Najobčutljivejše vprašanje, o katerem bodo razpravljali na sestanku ministrov 17 držav, bo razmerje med skupnim evropskim tržiščem in svobodno trgovinsko cono. Skupno tržišče pomeni namreč odpravo carine med šestimi zahodnoevropskimi državami, hkrati pa zgraditev skupnega carinskega zidu nasproti ostalemu svetu. To tržišče naj bi začelo delovati 1. januarja, leto pozneje pa bodo uvedli prvo notranje znižanje carin. Velika Britanija bi hotela zdaj združiti ta dva načrta — širše področje svobodne trgovinske cone s kompaktnim skupnim tržiščem.

Razlike obstajajo glede tega, kakšno mesto naj dobijo kmetijsko in svobodno trgovinsko cono. Skupno tržišče pomeni namreč odpravo carine med šestimi zahodnoevropskimi državami, hkrati pa zgraditev skupnega carinskega zidu nasproti ostalemu svetu. To tržišče naj bi začelo delovati 1. januarja, leto pozneje pa bodo uvedli prvo notranje znižanje carin. Velika Britanija bi hotela zdaj združiti ta dva načrta — širše področje svobodne trgovinske cone s kompaktnim skupnim tržiščem. Razlike obstajajo glede tega, kakšno mesto naj dobijo kmetij-

...Nekoč je živela mati, ki je imela dve hčeri. Ena je bila prava, druga pa...

TRGOVINSKI SPORAZUM MED FLRJ IN POLJSKO

Realna perspektiva

Sporazum upošteva gospodarske interese obeh držav in daje realne perspektive za nadaljnje razvijanje medsebojnih gospodarskih zvez

Varšava, 12. nov. (Tanjug) Danes so v Varšavi podpisali sporazum o blagovni zamenjavi med Jugoslavijo in Poljsko v letih od 1958 do 1960. Hk ratji so podpisali tudi zapisnik o medsebojni zamenjavi v tekočem letu ter sporazum o sodelovanju jugoslovanske in poljske industrije.

Po trgovinskem sporazumu za obdobje 1958-60 je predvideno znatno povečanje blagovne zamenjave v primeri z dosedanjim obsegom. V letu 1960 bo zamenjava za 70% višja od letošnjega. Po zapisniku o medsebojni blagovni zamenjavi v prihodnjem letu bo Poljska dobavila Jugoslaviji stroje in industrijske naprave, elektrotehnično opremo, premog, koks, razne rudarske in kemične izdelke, sladkor in drugo. Jugoslavija bo v zamenjavo za to dobavila Poljski koncent-

rate cinka in pirita, kromovo rudo, svinec, magnezit, azbest, celulozo, konopje, kože, tkanine, obutev, tobak, vino, grozdje, posušene slive in druge izdelke.

Turški demanti o premiku čet

Ankara, 12. nov. (AP) Iz krogov turškega ministrstva za zunanje zadeve se je zvedelo, da so zadnje sirske trditve o turških premikih na mejah proti Siriji neresnične. Nekli funkcionar turškega ministrstva za zunanje zadeve je izjavil, da so poročila iz Damaska o velikih koncentracijah in premiki turških čet na sirske meje izmišljena in je njihov namen obrniti pozornost svetovne javnosti proti Turčiji. In dejal ni nikakih turških čet, je dejal turški funkcionar, rekoč, da so čete daleč od meje, tako da jih s sirske strani sploh ne morejo videti.

Jugoslovansko-poljska zamenjava teh izdelkov bo po podpisnem sporazumu prihodnje leto za 25% višja kot letošnja in bo dosegla približno 54 milijonov obratunskih dolarjev.

V sporočilu o podpisu dolgoročnega sporazuma enoletnega protokola in sporazuma o industrijskem sodelovanju, ki je bilo objavljeno danes, je rečeno, da sta delegaciji obeh držav pred tem imeli razgovore, ki so potekali v prisrčnem ozračju in v duhu medsebojnega razumevanja. Sporazumi upošteva ekonomsko potrebo obeh držav in dajejo realne perspektive za nadaljnje močno razvijanje medsebojnih gospodarskih zvez.

Odstop egiptovskega ministra

Kairo, 12. nov. (AP) Egiptovski minister prosvete Kamal Eldin Hussein je danes odstopil. Njegov odstop je sporočil član egiptovskega parlamenta ob začetku zasedanja. Po tem sporočilu je bila tajna seja parlamenta. Kamal Eldin Hussein je bil član revolucionarnega sveta, preden je bila sestavljena sedanja egiptovska vlada.

RAZVOZLALI BODO MNOGE SKRIVNOSTI LUNE

Moskva, 12. nov. (TASS) Jutri zjutraj ob 6 bo drugi sovjetski zemeljski satelit že 124 obletel Zemljo. Prvi zemeljski satelit bo obletel Zemljo 576-krat, a raketa 579-krat. Danes zvečer bo prvi satelit zaostal za raketo za 44,4 minute. V sporočilu je tudi rečeno, da bo mogoče drugi zemeljski satelit ob jasnem vremenu gledati s prostim očesom

pred zoro in po sončnem zahodu. Član astronomsko-geodetskega društva Zigelj je izjavil, da bo do znanstveniki v bližnji prihodnosti razvozljali mnoge skrivnosti Lune. S pomočjo umetnih zemeljskih satelitov, ki se bodo gibali po posebni poti, piše Zigelj v listu »Trud«, bo mogoče pojasniti, zakaj so se pojavili novi kraterji na dnu področja na Luni, ki mu pravimo »Platon«. Pojasniti bomo lahko tudi pojave skrivnostnih belih oblakov v posameznih področjih Lune in tudi skrivnostno izgornje velikanskega kraterja »Alhazens, ki je meril 40 km. Po besedah prof. Zigelja bo mogoče ugotoviti tudi naravo spreminljivih zelenkastih peg, ki se od časa do časa pojavljajo na dnu nekaterih Luninih kraterjev.

Predlog za uvedbo smrtno kazni

Beirut, 12. nov. (AFP) Libanonskemu parlamentu je bil predložen predlog spremembe kazenskega zakonika v tem smislu, da bi sprejeli smrtno kazen za sabotažo in druga dejanja proti varnosti države.

carinske režim, ki bi ščitil njihova kmetijska pridelka.

Grški ekonomisti menijo, da bi velike evropske in industrijske cone bolj razvite države spriču obsega svoje proizvodnje lahko podprele male države, ne da bi bilo njihovo gospodarstvo s tem ogroženo. V nasprotnem primeru bi bila zamisel o skupnem evropskem tržišču prazna in brez koristi predvsem za gospodarsko zaostale države.

SKLEPI KONGRESA AZIJSKO-AFRIŠKIH DRŽAV

DAMASK, 12. nov. (AFP). — Kongres azijsko-afriških pravnikov je sprejel danes več resolucij. Zavzel je stališče, da je bila nacionalizacija Sueskega prekopa zdravo izvajanje načel nacionalizacije, ki izvirajo iz pravice do nacionalne suverenosti vsake države. Kongres je obsodil organizacije kot so bagdadski in severnoafriški pakt ter pakt za jugovzhodno Azijo, rekoč, da so nevarne miru na svetu, odobrili pa je politiko pozitivne nevtalnosti, ki je v soglasju z Ustanovno listino Združenih narodov.

V resoluciji so azijsko-afriški pravniki izrazili solidarnost z borbo alžirskega naroda za osvoboditev in zahtevali, da se takoj prizna neodvisnost Alžira. Kongres je tudi podpril boj ciprskih naroda in obsodil ravnanje ciprskih oblasti na tem otoku. Zahteval je, da v Združenih narodih strogo spoštujemo pravico slehernega naroda do samoodločbe.

Ob koncu so azijski in afriški pravniki v resoluciji zahtevali, da se zboljša položaj palestinskih beguncev in se jim omogoči vrnitev na domove.

Dvig življenjske ravni

POSEBNI DOPIS ZA »SLOVENSKI POROČEVALEC«

BUDIMPEŠTA, 12. nov. (Po telefonu). Ne glede na razpravljanje o madžarskem gospodarskem življenju, na razlike, ki se kažejo glede na hitrost razvoja in na koristnost in opravilnost izvajanih ukrepov — ne glede na prvine madžarskega gospodarskega življenja, ki se jih analize gospodarskih krogov te države še niso mogle ali niso hotele dotakniti, je madžarska javnost soglasna v mnenju, da se v okviru razpravljanja o madžarskem gospodarsko-političnem življenju omenjajo nekatere stvari, o katerih je javnost prej redko kdaj slišala več kot formalne podatke in prav take zaključke.

Ena izmed takih stvari je življenjska raven madžarskega državljanja. Govoriti o tem problemu v absolutnih številkah ali pa delati primerjave ni lahka niti hvaležna naloga. To tembolj, ker je v okviru gospodarstva, v katerem je razširjen sistem naravnih dajatev, izredno težavno napraviti tak proračun. Ni namreč vseno, če madžarski službenec, ki ima odlično urejeno kuhinjo, plača za dobro kosilo 2 do 3 forinte, ali pa če mora za enako kosilo, če ga naroči v budimpeštanski restavraciji, plačati desetkrat več. Vendar pa globalne števila več vzbujajo zanimanje za življenjsko raven madžarskega državljanja, ki kažejo, da se je življenjska raven madžarskega državljanja dvignila in da se je potemtakem madžarska široka potrošnja povečala.

Na Madžarskem so se plačni skladi letos zvišali za skupno 5,5 milijard forintov, po odpravi obveznega odkupa pa so se dohodki kmetov zvišali za 3,5 milijarde forintov. Letos je bil odpravljen državno posojilo, ki je znašalo povprečno 5 odst. dohodkov slehernega madžarskega državljanja, ukinjeni pa so bili tudi nekateri davki, kar pomeni gospodinjam prihranek okoli 8 odst. njihovega proračuna. To so globalne števila, ki kažejo, da

so se dohodki povzeli povprečno za nad 20 odst. Računajoč vse prvine, ki so še potrebne, Madžarski računi, ki so vsaj kar zadeva standard, predmet dnevnega pisanja časopisov in javnega razpravljanja, imajo razen tega, da se o njih javno

V Budimpešti so obnovili in popravili več precej stavb, ki so bile lani oktobra poškodovane. Na sliki: Delo na ulici sredi mesta, kjer so bile lani oktobra zelo hude burbe.

da pridemo do realnih zasluzkov, dobimo, da so se po madžarskih cenitvah realni dohodki madžarskih delovnih ljudi letos zvišali za nad 10 odst.

Madžarski računi, ki so vsaj kar zadeva standard, predmet dnevnega pisanja časopisov in javnega razpravljanja, imajo razen tega, da se o njih javno razpravlja, še eno dobro stran. To pot jih obuti madžarska družina in niso več predmet ironičnega zasmehovanja. Toda to je samo ena svetla stran problema življenjske ravni madžarskega državljanja. Madžarski gospodarski krogi ne taje, da je prišlo do teh zvišanj v izrednih okoliščinah in da nimajo še potrebnih trdnih temeljev. Predvsem je Madžarska dobila in dobiva iz prijateljskih držav pomoč, katere obsega ne bo mogoče obdržati, in tudi madžarsko gospodarstvo se na madžarsko gospodarstvo se na to ne želi zanašati. Letos je samo sovjetska vlada odobrila Madžarski za 1,240 milijonov rubljev posojil. Sovjetska industrija in kmetijstvo poravnava letos okrog 40 odst. skupnih Madžarskih potreb po pšenici, okrog 80 odst. bakrene rude, kakih 40 odst. aluminija, 100 odst. železne rude, 50 odst. potrebo po koku. Razen tega je Madžarska znižala svoje investicije za 2 do 3 odst. narodnega dohodka. Tako znižanje ne more biti trajno in se bodo morale investicije že prihodnje leto zvišati vsaj na 7 ali 8 odst.

Madžarska je — govore dalje podatki — povečala letos uvoz za 21 odst. hkrati pa znižala iz-

vz za nad 30 odst. Tudi to velja za nezdrav pojav, ker ima za posledico znatno zvišanje pasiv v mednarodni plačilni bilanci te države. Nesporno je, da so ti pojavi še vedno v okviru letošnjih gospodarskih načrtov države, toda kadar je beseda o izpolnjevanju ali celo preseganju teh načrtov, madžarski gospodarstveniki ne pozabljajo, da je letošnji plan narekovala nujnost kot posledica gospodarsko-političnega življenja te države. V prihodnjem triletnem planu bi treba računati s temi dejstvi, pravijo v Budimpešti. Potreba, da se dosežena življenjska raven obdrži, narekuje madžarskemu gospodarstvu nekatere spremembe v dosedanjem razmerju investicij in gospodarske politične sploh. Čeprav se spremembe še niso dobile svoje oblike, menijo gospodarstveniki, da se v prihodnem obdobju realna raven ne bo mogla dvigniti za več kot 4 odst. na leto. Če pa se bodo našli solidni gospodarski temelji vsaj za utrditve doseženega standarda, bo gospodarstvo te države po mnenju madžarskih ekonomistov zaznamovalo že spriču tega dejstva kar lep uspeh.

Ladislav Bruner

PROIZVAJALCI-gospodarji v komuni

Z izvolitvijo novih občinskih odborov sta se pomen in vloga proizvajalcev v razvijajočem se komunalnem sistemu bistveno spremenila. S pojavom občinskih odborov proizvajalcev se bodo namreč težje občinskega gospodarstva mnogo bolj vključevale, in sicer s celotno gospodarsko politiko, ki bo upoštevala interese komun in podjetij. Če k temu pristojne vse novosti, ki jih bo prinesel zakon o delitvi dohodka, smemo pričakovati že v prihodnjem letu povečan tempo v razvoju komunalnega sistema.

Če torej govorimo o vlogi in pomenu proizvajalcev v komuni, potem najprej ugotovimo, da je bilo oboje doslej dokaj nepomembno. Vzroki tega so bili: premeššana interesna povezanost občinskih ljudskih odborov in organov delavskega upravljanja ter zadržani vodstvi; odvisnost občinskih proračunov od dohodkov gospodarskih organizacij, pri čemer so bili pogosto zastavljeni interesi razvoja podjetij; odsotnost neposrednih proizvajalcev pri določanju celotne politike občinskih ljudskih odborov in podjetij.

Vse te negativne ugotovitve pa bodo v bližnji prihodnosti urejene s tem, da imamo občinske zbornice proizvajalcev in da bo uveljavljen zakon o delitvi dohodka. Z občinskimi zbornic proizvajalcev bodo neposredni proizvajalci imeli v pravih razmerjih vpliv na razvoj celotnega gospodarstva, s tem pa se bodo pojavili tudi jasnejši socialistični odnosi med občinskimi ljudskimi odbori kot najvišjimi družbenimi organi v komuni in delavskimi svetovi kot družbenimi organi v proizvodnji. Član zbornice proizvajalcev ali pa občinskega zbora, ki bo hkrati tudi član delavskega sveta, bo prisiljen sam pri sebi nepretrgoma upoštevati splošne komunalne interese in interese podjetij. Naš komunalni sistem bo torej začel oblikovati posameznika, ki v družbenem življenju ne bo mogel misliti in ravnati drugače kakor le socialistično.

V vsakodnevnem življenju bo zategadelj občan uravnaval svoje življenje po raznih svetovih občinskih ljudskih odborov, kakor tudi po organih delavskega upravljanja in kmetijskih združenjih, kot bo zahtevala celotna gospodarska politika. Dosele so bila na primer področja trgovine, obrti, kmetijstva, komunalnih in estetskih služb med seboj organsko zelo šibko ali pa sploh ne povezana. Poslej pa bo postajala komuna čedalje bolj oblikovan družbeni ekonomski organizem, ki bo vsako spremembo pri svojih posameznih delih občutil tudi na ostalih delih celote.

Predvsem smemo pričakovati, da se bo spremenil odnos med podjetji in občinskimi ljudskimi odbori. Občinski proračuni bodo postali stvar vseh in ne le občinskega ljudskega odbora, kakor je bilo doslej. Ker bodo interesi občinskega ljudskega odbora in interesi podjetja takorekoč utešeni največkrat v

letih predstavnikih, bo izbrano tudi najboljši razmerje pri izkoriščanju sredstev med komuno in podjetjem.

Seveda pa bo večja in občnejša udeležba proizvajalcev pri določanju občinske politike terjela od le-teh takisto nadaljnji korak v razvoju delavskega upravljanja. To bo naravna posledica neposredne udeležbe proizvajalcev v občinski politiki. Tisti, ki bodo sodelovali bodisi v enem ali drugem zboru ljudskega odbora ali pa v mnogoterih svetih ter komisijah, bodo prav tako zahtevali, da se v njihovih podjetjih organizira boljše delo organov delavskega upravljanja in da se razširi vloga ter sodelovanje celotnega kolektiva pri razvijanju podjetja, ker si je delavsko upravljanje v svojem sedemletnem obstoju nabralo že mnogo izkušenj, bo v pogojih večje udeležbe proizvajalcev pri določanju komunalne politike ustvarjalo organsko povezanost podjetij in komun.

Dokaj drugačna pa je zadeva s kmetijstvom. Res je, da je v Sloveniji včlanjenih v kmetijske združbe okoli 65 odst. kmetov. Zategadelj pomeni pri nas za družništvo izredno močno gospodarsko in družbeno organizacijo. To je toliko bolj pomembno, ker gre pri tem za proizvodnjo, ki so jo ljudski odbori precej občutno zanemarjali. Seveda se je položaj nekoliko spremenil po upravnih spremembah, ki je ustvarila nove večje občine.

Kot rečeno, položaj se je nekoliko spremenil, bistvenega premika v občinski politiki do kmetijstva pa ni bilo. Občinski ljudski odbori niso dovolj skrbeli za skladnejši razvoj kmetijstva in čestokrat so se namenska sredstva iz sklada za napredek kmetijstva uporabljala za povsem druge namene. Kmetijske združbe niso imele tiste sodočasne funkcije, ki bi jim omogočila vplivati na hitrejši razvoj kmetijstva. Na sploh je bilo glede kmetijstva res mnogo brezbržnosti ljudskih odborov in n malo kdaj prav tako podcenjevanja njegovega gospodarskega pomena. To se je kazalo tudi v kadrovski politiki, ko so raje zaposlovali kmetijske strokovnjake v upravnom aparatu ljudskega odbora, namesto v kmetijskih združenjih oziroma v neposredni proizvodnji; dalje v tem, da ljudski odbori niso imeli ustreznih svetov in ostalih organov, ki bi boljše in trajnejše skrbeli za razvoj kmetijstva. Politika krepitve materialne podlage zadrugištva, predvsem povečevanja števila proizvodnih sredstev, kot je zadruga mehanizacija, je bila izpuščena iz celotne vsakoletne politike občinskega ljudskega odbora, ter so le-to prepuščali zadrugišnim zvezam. Skratka, bilo je mnogo resnih pomanjkljivosti ljudskih odborov; te bo treba začeti sedaj odločno odpravljati ter vključevati tudi kmetijskega proizvajalca na podlagi njegovih gospodarskih interesov, utripanje komunalnega organizma.

Zavoljo vsega, kar smo omenili, bodo morali biti že v bližnji prihodnosti dobro pripravljene tudi vse politične organizacije, in sicer na močnejše vrenje porajajočih se socialističnih odnosov, ki jih bo treba pravilno vsklajevati in usmerjati.

Sto let šole v Polju

Nedavno so pričeli s poukom v prvih šestih učilnicah nove šolske zgradbe v Polju. Ko bodo nabavili še preostalo pohištvo in dokončali instalacije, bodo pridobili skupno 18 novih učilnic, fizikalnico, kemijski laboratorij, risalnico, pevsko sobo, 5 kabinetov, 2 delavnice za ročna dela in kuhinjo z obednico.

Dograditev nove šolske zgradbe je padla v čas, ko je minilo ravno 100 let, odkar je bilo kupljeno stavbišče za prvo šolsko poslopje in je bil ta dogodek pravnopravno ustanovno leto poljske šole. Leta 1930 so to poslopje adaptirali in prezidali v moderno poslopje s 13 učilnicami. Tako je nova šola že tretje šolsko poslopje, zgrajeno v prvih 100 letih šole v Polju.

Ob tej priložnosti so napisali in razdelili učencem 71 strani obsegaajočo brošuro »Sto let šole v Polju«, ki jo je s prizadevanostjo ter s smislom za natančno in dokumentarno podajanje napisal ravnatelj Miroslav Kokočič. Delce je pomemben prispevek k zgodovini slovenskega šolstva. S. F.

Zadnji čas je plima ob našem morju izredno visoka, tako da dvakrat v 24 urah preplavi cesto Koper-Semedela. Na najbolj ustotnem delu ceste doseže globina vode tudi nad 60 cm. — Kolesarju, ki je preteklo nedeljo kljub vsmu hoteli klijhovati mokremu elementu, to ni uspejo; moral se je vrniti, s psičkom vred, v Koper in se odpeljati čez Skočjan v Izolo.

TRG S KMETIJSKIMI PRIDELKI

Pretekli teden se je znašla odkupna cena krompirja v ljubljanskem okraju za 1 uin. Drugače spreminjen v cenah ni bilo, kakor smo že pisali, bodo v dohodnih letih cene krompirja izlozene, poleg tega pa bodo nekatere poslovalne zveze šle s krompirjem tudi na trg v Beograd in Sarajevo. Tudi zelju so odkupne cene padle, in sicer v Ljubljani na 6 din, v Trbovljah pa na 6 din. Pocenilo se je tudi kisto zelje, in sicer povprečno za 19 din. Toda pri tem je treba pripomniti, da se cena kislega zelja še vedno drži na lanski ravni, ki pa je bila pogojena z visoko ceno surovega zelja, kar letos kot vidimo ni primer. Na celjskem trgu se je znašla odkupna cena jabolk od 35 na 30 din za kg, to predvsem zaradi slabše kakovosti.

Cena jaje se je ponovno povečala za 2 do 3 din pri odkupu in seveda tudi na drobno.

Na trgu z mesom so se začele zviševati cene mesnih izdelkov, in sicer so skoro v vseh slovenskih poskocih za povprečno 20 din pri kg. Sveže meso je ostalo prislanum, razen v Gorici, kjer so govedino zvišali povprečno za 13 din, telečino pa za 20 din pri kg. Zaradi visokih cen mesa je postalo zelo aktualno, da se čimprej uredi prodaja priloge oziroma kosi, kar so doslej imeli računali enostavno po ceni mesa, pri čemer je bil seveda potrebnik prizadet.

Okraj	Cena pri na KZ	Cena na debelo	Cena drobno
KROMPIR:			
Ljubljana	9	11	12
Celje	9,5	10	13
Maribor	10	11	12
Murska Sobota	10	11	12
Trbovlje	10	11	14
Novo mesto	9	8,5	13
Gorica	11	12	14
Koper	12	14	16
FIZOL:			
Ljubljana	65	70	70
Trbovlje	55	55	70
Murska Sobota	55	60	70
Koper	70	80	80
ZELJE:			
Ljubljana	6	10	10
Celje	7	8	8
Trbovlje	6	10	10
Gorica	13	18	18
Koper	12	18	22
Murska Sobota	11	13	16
CEBULA:			
Maribor	55	—	65
Murska Sobota	40	—	60
Trbovlje	40	—	60
Gorica	44	—	50
JABOLKA:			
Ljubljana	65	70	80
Celje	55	65	70
Trbovlje	55	65	65
Gorica	60	70	80
Koper	60	70	80
Maribor	60	70	80
Murska Sobota	55	60	70
HRUSKE:			
Trbovlje	50	55	65
Gorica	65	—	80
Maribor	60	65	70
Celje	55	60	65
GOVEDO:			
Ljubljana	135	230	230
Celje	128	267	267
Maribor	105	26	26
Murska Sobota	120	25	25
Trbovlje	130	25	25
Gorica	118	271	271
Koper	125	269	269
Novo mesto	110	250	250
TELETA:			
Ljubljana	190	320	320
Celje	195	320	320
Maribor	190	280	280
Murska Sobota	180	280	280
Trbovlje	165	280	280
Gorica	225	320	320
Koper	210	320	320
Novo mesto	175	320	320
PRASICE:			
Ljubljana	225	400	400
Celje	220	350	350
Maribor	225	400	400
Murska Sobota	225	350	350
Trbovlje	220	350	350
Novo mesto	213	350	350
Gorica	210	369	369
Koper	205	360	360
JAJCA:			
Ljubljana	22	28	28
Celje	21	25	25
Maribor	21	25	25
Murska Sobota	19	19	19
Trbovlje	23	27	27
Novo mesto	19	23	23
Gorica	23	27	27
Koper	23	27	27
MLEKO:			
Ljubljana	27	31	31
Celje	23,5	28	28
Murska Sobota	32	36	36
Trbovlje	32	36	36
Novo mesto	22	31	31
Gorica	22	31	31
Koper	25	32	32

Živinoreja za mlekarjami

Mlekarjska industrija se je začela po vojni naglo razvijati. V zadnjih osmih letih je bilo vajo investiran 1,5 milijard dinarjev in okrog 16 milijonov dolarjev. Ta sredstva so bila uporabljena za izgradnjo potrebnih industrijskih objektov in za nabavo opreme. Če primerjamo ta sredstva s sredstvi, ki so bila vložena v druge veje živilske industrije, lahko vidimo, da je bila mlekarjska industrija v primeru z drugimi vejami živilske industrije na prvem mestu.

S temi sredstvi se je znatno povečalo število potrebnih mlekarj, mlekarne za predelavo mleka in več deset zbiralnic z modernimi napravami, česar pred vojno sploh nismo imeli. Tako so bile zgrajene sodobne mlekarne kombinirane tipa v Ljubljani, Završju, Sarajevu, na Rijeki, v Nišu, Novem mestu, Sežani, Kragujevcu, Banji Lukii in Skopju. Zgrajene so bile tovarne za proizvodnjo mleka in prebivalca zelo mleka in da bi jo bilo treba povečati. To pa seveda kaže na potrebo po hitrejšem povečanju živinoreje, tisti, da nizke odkupne cene zelo destimulativno vplivajo na proizvajalce in tako le-ti mlieko raje sami prodajo v mestih, kakor da bi ga oddajali mlekarjam. Vendar pa, če bi industrijska predelava mleka zajela tudi te količine mleka, ki znašajo po približni oceni okrog 35 odstotkov vseh količin mleka, bi bila obstoječe industrijske mlekarne kapacitete še vedno neizkoriščene.

Tako se pojavlja vprašanje, ali so tako veliki objekti ne-potrebitni. Podatki govore o tem, da je pri nas potrošnja mleka na prebivalca zelo nizka in da bi jo bilo treba povečati. To pa seveda kaže na potrebo po hitrejšem povečanju živinoreje, tisti, da nizke odkupne cene zelo destimulativno vplivajo na proizvajalce in tako le-ti mlieko raje sami prodajo v mestih, kakor da bi ga oddajali mlekarjam. Vendar pa, če bi industrijska predelava mleka zajela tudi te količine mleka, ki znašajo po približni oceni okrog 35 odstotkov vseh količin mleka, bi bila obstoječe industrijske mlekarne kapacitete še vedno neizkoriščene.

Take kapacitete omogočajo vsakodnevno pasteurizacijo preko pol milijona litrov mleka, proizvođno 60.000 litrov mleka v prahu, okrog 140 litrov mleka pa predelajo v razne izdelke. Poleg tega je mogoče v vrsti manjših primitivnih in sezonskih mlekarj predelati okrog 250.000 litrov mleka na dan.

Dejstvo pa je, da ta industrija ni zmogla v polni meri izkoristiti svojih kapacitet. Povprečno izkoriščanje kapacitet se giblje med 45 in 50 odstotkov. To pa govori o tem, da so kapacitete te industrije prevelike ter da nismo v skladu z vrzelo živine. To ima seveda svojo posledico tudi v proizvodnih stroških industrijskih podjetij te gospodarske veje, z vsem tem pa tudi v ceni njenih izdelkov. Proizvodnja mleka je namreč pri nas še vedno zelo nizka, po drugi strani pa ogromnih količin mleka še vedno ne zajemajo mlekarne, temveč jih zasabirajo proizvajalci sami prodajo v mestih. Potrebno je tudi nuda-

riti, da nizke odkupne cene zelo destimulativno vplivajo na proizvajalce in tako le-ti mlieko raje sami prodajo v mestih, kakor da bi ga oddajali mlekarjam. Vendar pa, če bi industrijska predelava mleka zajela tudi te količine mleka, ki znašajo po približni oceni okrog 35 odstotkov vseh količin mleka, bi bila obstoječe industrijske mlekarne kapacitete še vedno neizkoriščene.

Tako se pojavlja vprašanje, ali so tako veliki objekti ne-potrebitni. Podatki govore o tem, da je pri nas potrošnja mleka na prebivalca zelo nizka in da bi jo bilo treba povečati. To pa seveda kaže na potrebo po hitrejšem povečanju živinoreje, tisti, da nizke odkupne cene zelo destimulativno vplivajo na proizvajalce in tako le-ti mlieko raje sami prodajo v mestih, kakor da bi ga oddajali mlekarjam. Vendar pa, če bi industrijska predelava mleka zajela tudi te količine mleka, ki znašajo po približni oceni okrog 35 odstotkov vseh količin mleka, bi bila obstoječe industrijske mlekarne kapacitete še vedno neizkoriščene.

Take kapacitete omogočajo vsakodnevno pasteurizacijo preko pol milijona litrov mleka, proizvođno 60.000 litrov mleka v prahu, okrog 140 litrov mleka pa predelajo v razne izdelke. Poleg tega je mogoče v vrsti manjših primitivnih in sezonskih mlekarj predelati okrog 250.000 litrov mleka na dan.

Dejstvo pa je, da ta industrija ni zmogla v polni meri izkoristiti svojih kapacitet. Povprečno izkoriščanje kapacitet se giblje med 45 in 50 odstotkov. To pa govori o tem, da so kapacitete te industrije prevelike ter da nismo v skladu z vrzelo živine. To ima seveda svojo posledico tudi v proizvodnih stroških industrijskih podjetij te gospodarske veje, z vsem tem pa tudi v ceni njenih izdelkov. Proizvodnja mleka je namreč pri nas še vedno zelo nizka, po drugi strani pa ogromnih količin mleka še vedno ne zajemajo mlekarne, temveč jih zasabirajo proizvajalci sami prodajo v mestih. Potrebno je tudi nuda-

razrednih gimnazije je tri leta risal isti razbiti bokal in še mi ni uspelo, da bi ga pošteno narisal. Za glasbo je imel še manj daru. Na levo uho pa niti dobro slisati ni. Nerodno. Toda bil je žilav in takoj se je spomnil: — Kako bi bilo, če bi kaj napisal?

Milka ga je pogledala navdušeno in objubila mu je pomohi in podporo. Najprej sta tako po malem navlačila s pošte kakih 10 kg papirja za pisanje, dve škatici peres in steklenico črnila. In Stevan je zgrabil posel. Začel je pisati filmski scenarij. Naslov mu ni delal preglavic: »Izgubljeni nasmeš«. Tudi cel film je imel v glavi. Namreč to, kako je prišla neka lepota na pošto št. 16 in kako je poslala od svoje male plače mami na deželo 800 din. Pomolila je glavno skozi poštno okence, zagledala prelepega uradnika, kako šteje socialistični denar, in na mah izgubila nasmeš. Postala je žalostna, pa je sirota nepritrgetoma kot malo prismsuknjena tavela po Beogradu: vozila se je s tramvajem na Djeram, kejer je stanovala, odhajala v pisarno, kejer je prejemale plačo, hodila v menzo na kosilo, skratka, živela je, dihala, toda nasmeš ni imela več. Na vso srečo se je, preden so jo mogli hudobni ljudje ujeti in jo odvreči na opazovanje, spomnila, da je izgubila nasmeš na pošti št. 16. Pohitela je tja, kar ji je duša dala. Vse se je končalo srečno. Prelepi uradnik, ki ji je bil takrat, mimogrede povedano, pozabil vrniti drobiž, je dovolj premijo v lo-

teriji, pa sta se vpisala pri maticarju in odšla v Opatijo. — Moja boš, Milka, pa čeprav bi vsi moji predniki pustili svojo vratno mast na Miloševi vrvi! — je vzklisknil Stevan in se vrgel na delo. V treh mesecih je porabil vseh deset kilogramov državnega pisalnega papirja, obe škatici peres in poldrugo kilo črnila. Scenarij pa je bil le napisan. Stevan so bile to strašne muke, toda Stevan je bil vztrajen človek. Pretpikal je scenarij v šestinsedemdesetih primerkih in ga postal vsem filmskim podjetjem v državi. Na misljenja in ocene ni bilo treba dolgo čakati. Štirinajst podjetij je sporočilo, da bi radi odkupili njegov scenarij. Prodaj ga je nekemu filmskem-stevu podjetju iz Aleksinca za 450.000 din; kupil si je obleko, stari materi 100 gramov kave, Milki pa robček. Njegova sreča je bila brez primere.

Tistega dne, ko je prisel na njegovo pošto ček za 450 tisoč dinarjev, so vsi zariatimi okenči, so se uradnice spogledovale. Ni zaškrpial stol in ni zapraskalo pero. Upravnik, ki je bil mislil, da je Stevan od rojstva zabit, je vzjel ček, ga trikrat prebral, potem prebral še spremeno pismo in nazadnje je hotel nekaj ziniti, pa ni mogel.

Uradnice, ki so dostle ravnodušno hodile mimo Stevana, so ga zdaj pogledovale malo drugače. On tega ni opazil. Medtem ko je šel denar, je gledal, da je ujet kak pri-nik, ki ji je bil takrat, mimogrede povedano, pozabil vrniti drobiž, je dovolj premijo v lo-

teriji, pa sta se vpisala pri maticarju in odšla v Opatijo. — Moja boš, Milka, pa čeprav bi vsi moji predniki pustili svojo vratno mast na Miloševi vrvi! — je vzklisknil Stevan in se vrgel na delo. V treh mesecih je porabil vseh deset kilogramov državnega pisalnega papirja, obe škatici peres in poldrugo kilo črnila. Scenarij pa je bil le napisan. Stevan so bile to strašne muke, toda Stevan je bil vztrajen človek. Pretpikal je scenarij v šestinsedemdesetih primerkih in ga postal vsem filmskim podjetjem v državi. Na misljenja in ocene ni bilo treba dolgo čakati. Štirinajst podjetij je sporočilo, da bi radi odkupili njegov scenarij. Prodaj ga je nekemu filmskem-stevu podjetju iz Aleksinca za 450.000 din; kupil si je obleko, stari materi 100 gramov kave, Milki pa robček. Njegova sreča je bila brez primere.

Tistega dne, ko je prisel na njegovo pošto ček za 450 tisoč dinarjev, so vsi zariatimi okenči, so se uradnice spogledovale. Ni zaškrpial stol in ni zapraskalo pero. Upravnik, ki je bil mislil, da je Stevan od rojstva zabit, je vzjel ček, ga trikrat prebral, potem prebral še spremeno pismo in nazadnje je hotel nekaj ziniti, pa ni mogel.

Uradnice, ki so dostle ravnodušno hodile mimo Stevana, so ga zdaj pogledovale malo drugače. On tega ni opazil. Medtem ko je šel denar, je gledal, da je ujet kak pri-nik, ki ji je bil takrat, mimogrede povedano, pozabil vrniti drobiž, je dovolj premijo v lo-

teriji, pa sta se vpisala pri maticarju in odšla v Opatijo. — Moja boš, Milka, pa čeprav bi vsi moji predniki pustili svojo vratno mast na Miloševi vrvi! — je vzklisknil Stevan in se vrgel na delo. V treh mesecih je porabil vseh deset kilogramov državnega pisalnega papirja, obe škatici peres in poldrugo kilo črnila. Scenarij pa je bil le napisan. Stevan so bile to strašne muke, toda Stevan je bil vztrajen človek. Pretpikal je scenarij v šestinsedemdesetih primerkih in ga postal vsem filmskim podjetjem v državi. Na misljenja in ocene ni bilo treba dolgo čakati. Štirinajst podjetij je sporočilo, da bi radi odkupili njegov scenarij. Prodaj ga je nekemu filmskem-stevu podjetju iz Aleksinca za 450.000 din; kupil si je obleko, stari materi 100 gramov kave, Milki pa robček. Njegova sreča je bila brez primere.

Tistega dne, ko je prisel na njegovo pošto ček za 450 tisoč dinarjev, so vsi zariatimi okenči, so se uradnice spogledovale. Ni zaškrpial stol in ni zapraskalo pero. Upravnik, ki je bil mislil, da je Stevan od rojstva zabit, je vzjel ček, ga trikrat prebral, potem prebral še spremeno pismo in nazadnje je hotel nekaj ziniti, pa ni mogel.

Uradnice, ki so dostle ravnodušno hodile mimo Stevana, so ga zdaj pogledovale malo drugače. On tega ni opazil. Medtem ko je šel denar, je gledal, da je ujet kak pri-nik, ki ji je bil takrat, mimogrede povedano, pozabil vrniti drobiž, je dovolj premijo v lo-

teriji, pa sta se vpisala pri maticarju in odšla v Opatijo. — Moja boš, Milka, pa čeprav bi vsi moji predniki pustili svojo vratno mast na Miloševi vrvi! — je vzklisknil Stevan in se vrgel na delo. V treh mesecih je porabil vseh deset kilogramov državnega pisalnega papirja, obe škatici peres in poldrugo kilo črnila. Scenarij pa je bil le napisan. Stevan so bile to strašne muke, toda Stevan je bil vztrajen človek. Pretpikal je scenarij v šestinsedemdesetih primerkih in ga postal vsem filmskim podjetjem v državi. Na misljenja in ocene ni bilo treba dolgo čakati. Štirinajst podjetij je sporočilo, da bi radi odkupili njegov scenarij. Prodaj ga je nekemu filmskem-stevu podjetju iz Aleksinca za 450.000 din; kupil si je obleko, stari materi 100 gramov kave, Milki pa robček. Njegova sreča je bila brez primere.

Tistega dne, ko je prisel na njegovo pošto ček za 450 tisoč dinarjev, so vsi zariatimi okenči, so se uradnice spogledovale. Ni zaškrpial stol in ni zapraskalo pero. Upravnik, ki je bil mislil, da je Stevan od rojstva zabit, je vzjel ček, ga trikrat prebral, potem prebral še spremeno pismo in nazadnje je hotel nekaj ziniti, pa ni mogel.

Uradnice, ki so dostle ravnodušno hodile mimo Stevana, so ga zdaj pogledovale malo drugače. On tega ni opazil. Medtem ko je šel denar, je gledal, da je ujet kak pri-nik, ki ji je bil takrat, mimogrede povedano, pozabil vrniti drobiž, je dovolj premijo v lo-

JESEN NA LJUBLJANSKIH ULICAH

Humoreska:

STEVAN IN NJEGOV ANGEL

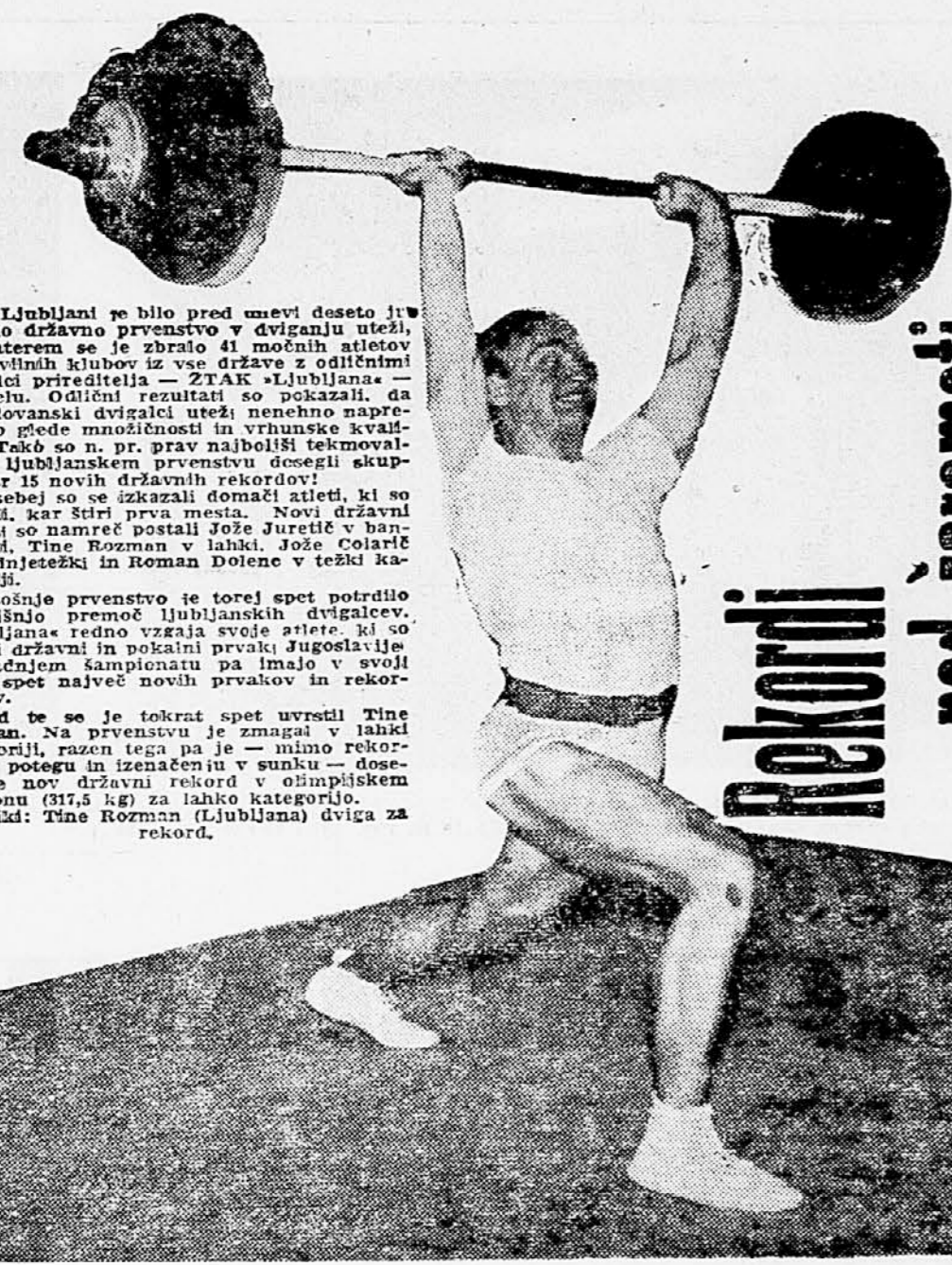
Ze od mladih let Stevan ni imel sreče. V gimnaziji je ponavljal strikraj. Nadenj so se spravili profesorji in do mature sploh ne bi prišel, če ne bi bil po naravi zadržljiv in vztrajen. Profesorji so ga pustili, da je ponavljaj razred, a on trmast kot je, je ponavljaj in se prebil v višji razred. Pri veliki maturi so ga profesorji zopet vzeli na muho. In takrat mu vztrajnost ni pomagala. Trikrat so ga vrgli pri maturi, in on jo je hotel opravljati četrtikrat. A pokazalo se je, da zakon tega ne dopušta. In tako je moral Stevan dvigniti roke. Sicer ga je bilo že sram, da bi se naprej vlačil po gimnaziji: prišel je do šestindvajsetega leta in niti vojaške oblasti ga niso več hotele čakati, da bi se izšlo.

Ko je odslužil vojsko, mu je vplivni stric našel službo v upravi pošte in telegrafa. In Stevan je začel uradovati pod stricem budnim očesom. Cez leto in dan so strica upokojili, a Stevan se je znašel v velikem trpljenju. Novi šef ga je zasovražil in že tretjega dne se je izdal nanj: — Da ne boš, sinko, pognal v zapor? Nerodno je, veš, ne znaš sešteti niti troštevilk-nega števila. Ne vem, kaj bi.

Niti sam Stevan ni vedel, kaj bi in kam naj se dene. Pa je pričakoval vse najslabše. Vendar se je šef malo odobravo sploh ne bi prišel, če ne bi bil po naravi zadržljiv in vztrajen. Profesorji so ga pustili, da je ponavljaj razred, a on trmast kot je, je ponavljaj in se prebil v višji razred. Pri veliki maturi so ga profesorji zopet vzeli na muho. In takrat mu vztrajnost ni pomagala. Trikrat so ga vrgli pri maturi, in on jo je hotel opravljati četrtikrat. A pokazalo se je, da zakon tega ne dopušta. In tako je moral Stevan dvigniti roke. Sicer ga je bilo že sram, da bi se naprej vlačil po gimnaziji: prišel je do šestindvajsetega leta in niti vojaške oblasti ga niso več hotele čakati, da bi se izšlo.

Ko je odslužil vojsko, mu je vplivni stric našel službo v upravi pošte in telegrafa. In Stevan je začel uradovati pod stricem budnim očesom. Cez leto in dan so strica upokojili, a Stevan se je znašel v velikem trpljenju. Novi šef ga je zasovražil in že tretjega dne se je izdal nanj: — Da ne boš, sinko, pognal v zapor? Nerodno je, veš, ne znaš sešteti niti troštevilk-nega števila. Ne vem, kaj bi.

bila sorodnica kneginje Ljubice. Stevan, ki se je rad pogovarjal, je pa dejal, da sta bila njegov oče in ded peka, praded pa hajduk. Dokler je bilo kaj Turkov v Srbiji, jih je njegov praded z vno prestregel po cestah in jih ropal. Ko so pa Turki ostali praznih žepov, ker raja ni hotela več plačevati

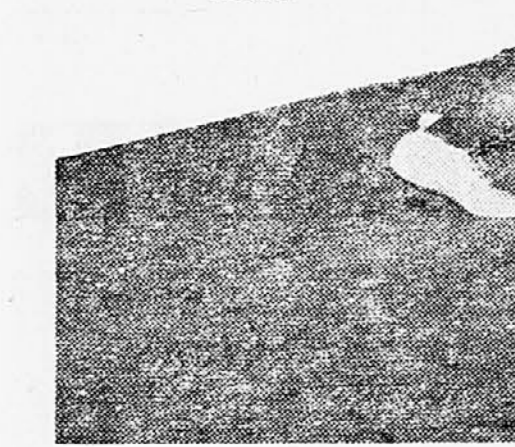
Rekordi izboljšani pod žarometi

V Ljubljani se bilo pred mesec dni desetih let blejelo državno prvenstvo v dviganju uteži, na katerem se je zbralo 41 moških atletov iz številnih klubov iz vse države z odličnimi dvigalnimi prireditelji — ZIAK «Ljubljana» — na čelu. Odlični rezultati so pokazali, da jugoslovanski dvigalci uteži nenehno napredujejo glede množičnosti in vrhunskih kvalitativnih rezultatov. ZIAK «Ljubljana» je na ljubljanskem prvenstvu dosegel skupno kar 15 novih državnih rekordov!

Posebej so se izkazali domači atleti, ki so zasedli kar štiri prva mesta. Novi državni rekordi v teku so nastali v rokah Jurca Jurečiča v bantamski, Tine Rozman v lahki, Jože Colarič v srednje teži in Roman Dolenc v teški kategoriji.

Letošnje prvenstvo je torej spet potrdilo precejšnje premoč ljubljanskih dvigalcev. «Ljubljana» redno vzgaja svoje atlete, ki so ekipni državni in pokalni prvaki Jugoslavije, po zadnjem šampionatu pa imajo v svoji sredji spet največ novih prvakov in rekordov.

Med te so se tokrat spet uvrstili Tina Rozman. Na prvenstvu je zmagovala v lahki kategoriji, razen tega pa je — mimo rekordov v teku in izenačenju v sunku — dosegla še nov državni rekord v olimpijskem triletstvu (317,5 kg) za lahko kategorijo. Na sliki: Tina Rozman (Ljubljana) dviga za rekord.

Vzpon med pomladjo in jesenjo

Letos smo zabeležili v Sloveniji velik napredek kolesarskega športa. V senci njegovih uspehov pa je počasi a vendar vztrajno lezel kvitku še en kolektiv slovenskih kolesarjev, na katerega še na začetku sezone sploh nihče ni pričakoval, čeprav ima za seboj še bogato tradicijo. V tem kolektivu imamo Branika, ki se po sezoni po koncu sezone močno uveljavljuje v najtežji konkurenci. Pri tem moramo v prvi vrsti upoštevati, da gre skoraj izključno za mlade dirkače, ki so na letošnjih prvih tekmovalnih nastopih še med mladino turisti, pozneje preredali med mladince — specialiste, na koncu se uspešno postavili ob bok tudi našim najmlajšim kolesarjem — seniorjem.

Morda bo kdo ugovarjal tem izjavam, če da se napredne razvija. Toda dovolj bo, če in hvalisave. Toda dovolj bo, če in hvalisave.

Protesti in računi brez krčmarja

V zvezi z nedavnim sklopom prirediteljskega odnosa za svetovno prvenstvo na Švedskem, po katerem naj bi za reprezentanco Izraela izžrebali nasprotnika med tistimi evropskimi reprezentancami, ki se bodo iz kvalifikacijskih tekem v Evropi plasirale na drugo mesto, so dvignili vik in krik v Južni Ameriki. Tankaški zastopnik IFFE je poslal takoj brezplačni protest, češ da so prireditelji popolnoma neupravičeno izločili iz te kombinacije južnoameriške drugoplasirane enostorice in bo moralata zato komisija izklesati seštevke v Evropi. S protestom so spornostne vse južnoameriške federacije.

Zanimivo je, da so prav ta čas v italijanskih listih zabeležili, ki se že nanašajo na tako rešitev vprašanja, kako bi smel Izrael sploh priti na svetovno prvenstvo. Italijane čaka namreč 4. decembra zelo težko srečanje s švedsko Irsko v Belfastu, o katerem so premalo prepričani, da bi ga dobili. Tako se menda že na tihem pripravljajo, da se bo treba zadovoljiti z drugim mestom v skupini in tako prepustiti švedski in pravico do nastopa na Švedskem Ircom. S sklopom drugoplasiranih v Evropi so zabeležili tudi, da bi s pomočjo Izraela dobili vstopnice za potovanje na švedska igrišča.

navedemo za začetek samo eno detajlo. Na tradicionalni dirki v proslavo osvoboditve Beograda je prav ta mlada ekipa Branika osvojila v ekipnem tekmovalju drugo mesto, takoj za Rogozom in dvoma, da so morali biti dobri je nekaj starega Podmilščaka) tudi posamezniki Podmilščak (to je bil šesti, Vrhovec pa sedmi, oboje v istem času kot petoplasirani Zidan. In samo 45 sekund za zmagovalcem Balom.

Toda tudi v tem primeru ne gre za slučaj. To so kolesarji Branika pokazali na dirki okoli Blejskega jezera, kjer so osvojili četrto, tretje, mesto, pa tudi še malo pozneje na dirki okoli Vrbskega jezera v Avstriji, kjer je Podmilščak premagal Duracherja (kateratega so se dobro spominjali z dirke po Jugoslaviji) in se v konkurenci najboljših avstrijskih dirkačev uvrstili na 5. mesto, medtem ko je bil Zizek enajsti, Vrhovec pa trinajsti.

To samo toliko, da ne bo nikakoli dvoma, da je ekipa Branika danes nedvomno druga v Sloveniji (v seniorski konkurenci), o čemer na začetku letošnje sezone prav gotovo ni nihče tudi najoptimističnejši — niti pomislil. Največji uspeh pa je mlada garda dosegla v borbi s svojimi vrstniki — mladinci. Osvojila je najvišje mesto v ekipnem tekmovalju, nato pa še Jugoslavije. Na prvenstvu Slovenije je razen tega Vrhovec osvojil prvo mesto v ekipnem tekmovalju, nato pa še Jugoslavije. Na prvenstvu Slovenije je razen tega Vrhovec osvojil prvo mesto v ekipnem tekmovalju, nato pa še Jugoslavije. Na prvenstvu Slovenije je razen tega Vrhovec osvojil prvo mesto v ekipnem tekmovalju, nato pa še Jugoslavije.

Njihov trener Podmilščak st. ima zelo nedvomno velike zasluge. Svoje izkušnje je z naravnost rekordno hitrostjo prenesel na svoje učence, pri čemer seveda ni bilo brez pomena tudi dejstvo, da je našel skupaj zelo talentirane mladince. Ker se je vrnil od vojakov Zizek, bo ta skupina dirkačev v prihodnjem letu še neprimerno močnejša, tako da bo mogoče imeti v Sloveniji, če pričakujemo še ekipo Odrada, tako močno kolesarstvo kot že dolgo ne.

—sid

SAHOVSKI POLFINALI SO KONČANI

Kranj, 12. nov. V zadnjem kolu polfinalnega šahovskega turnirja so bili danes doseženi še tle izidov: Vukovič: Bradvarc 1:0, N. Tomovič: Miličević 1:0, Lukič: Čudenman 1:0, Puc: Sofrevski 4:0, Smalbegovič: Smederevac 1:0, Crepšnek: Bertok 1:0.

KRANJSKI DOGODKI

V prijateljski nogometni tekmi sta krajevna tekme Triglav in Mladost pokazala zelo grobo igro. Igralci so celo fizično obrabljali vseh zmagal Triglav 7:2 (4:1).

V gorenjski ligi malega rokometu je včeraj Partizan (T) premagal Mladost II. 20:17, Iskra pa je na Golniku premagala domači Stordič 17:9. Po predzadnjem kolu vodi Partizan (T).

Na namiznoteniskem tekmovalju srednjih šol (S) je zmagovala kranjska gimnazija pred Gumarsko kolo in IKS Iskra.

V prvenstvenem šahovskem dvoboju za slovensko prvenstvo je Kranj premagal Obrtnika iz Maribora 8:0.

PLANINSKI PRAZNIK V BOHINJSKEM KOTU

Zaradi dežja je Bohinj na slabem glasu — pravici, da ima v njem dež mlade. Bohinjski dež (ki ni prizanesel tudi drugim krajem) pa vendarle ni motil planinskih planincev, ki so ga pretolči nedeljo v Koprivniku zgrmili okrog hiše, v kateri je živel Luka Korosec (1747—1821), eden prvih gorških vodnikov v Bohinju, ki je pred 179 leti prvi stopil na vrh Triglava.

Pomembnost dogodka je privabila v to praznino, na južni strani Pokljuk skoraj 1000 m visoko ležečo, gorsko vasico poleg člane Izvršnega sveta in vnetega planinca tov. Borisa Zherla zasledimo planinskih planincev iz Ljubljane, Jesenice, Radovljane, Gorice, Celje in Škofja Loka ter lepo število članov bohinjskih planinskih društev. Prednja mesta so si delili Bohinjski Bistrica, Zastopan je bil tudi Občinski ljudski odbor Bohinjska Bistrica po svojem predsedniku in množično organizirane tako občinski odbor SZDL po svojem predsedniku. Planinsko zvezo Slovenije so zastopali podpredsednik Tine Bucar, Stanko Hrubar in Zivojin Prosenec ter urednik Planinskega Vestnika profesor Tine Orel.

Korosecovi rod še vedno živi v hiši v Zastopanu. Jurca Jurečič, ki mu gospodari njegov 72-letni pravnuk. V to hišo je vžidalo PD Srednja vas spominsko ploščo Luku Korosecu, katerega odkritje in funkcionar Tine Arh in pri tem na kratko opisal življenje moža, ki je šele po zaslugi najnovjših dosegov bohinjskega planinskega društva v Bohinjski planinski zvezi Francja Ceklina ter Vilka Mazija, dobil ceno, ki jo je zaslužil s svojim nenavadnim delanjem.

V imenu PZS je Stanko Hrubar poudaril, da je vendarle prodorilo spoznanje, da so bili preprosti ljudje iz ljudstva tisti, ki imeli odločilno vlogo pri osvajanju naših vrhov, ki imajo zato tudi pomembno vlogo za razvoj planinske misli pri Slovencih in da naj bo plošča spomin tudi na znanih in neznanih triglavskih junakov, ki so pustili v njegovih skalah dober del svojega poštenega in koščičnega slovenskega srca. V podobnem smislu so pozdravili spomin Luke Koroseca še Ivo Marsel za PD Ljubljana, in mladi aktivisti Kijar za PD Gorje in Ivan Savilj v imenu PD Jesenice.

Proslavo je izpopolnil moški pevski zbor, ki je zapel več planinskih skladb. Vredno je se je pod vodstvom svojega učitelja s petjem in recitacijami tudi šolska mladina. Kot solista je nastopil mlad pobitelj rokice zapel pesem o pastirku. Mladina je tudi prevzela cel planinski odsek planinskega društva v svojo varstvo. Domača planinska zveza v poljedini in zvečer v Češnjici je zaključila praznični dan bohinjskih in drugih planincev.

Trifunović da, Ivkov ne

Conski turnir v Vagenin genu na nizozemskem daje skoraj na las tako podoben prireditelj pred meseci v Dublino na Irskem. Takrat je čalec pred vsemi divjal čehoslovski velemojster Pachmann, zdaj pa dela podobno njegov madžarski kolega Szabo. In kakor se je tedaj prav do zadnjega trenutka lovili na Gligorč, kaže to pot nekaj podobnega tudi dr. Trifunović, drugemu Jugoslovancu na tem turnirju. Ivkov se je namreč nepričakovano takorekó č že poslovil.

Kdo je mogel kaj takega pričakovati! Vse športne stave bi se glasile, da bo Ivkov zanesljivo med prvo trojico. In tudi sam je s dobrim občutkom odšel na pot. Zdjaj pa je turnir zanj praktično že mimo. Tudi če bi dobil vseh preostalih osem partij, mu najbrž ne bi bilo več pomoči. Navidezne ugodnosti, da ima z vsemi favoriti črne figure s slabšimi pa belo vojsko, namreč ni izkoristil. Tako je v enju, zmed favorizov Islandcem Olafsonom doživel celo poraz, šibkejših od sebe pa kljub zračni potezi došel še ni uspel poraziti. Nasprotno, nakopal si je še en poraz povrh, vse izkupiček pa pobral samo kot vojskovodja črnih figur. Ali ni to več kot čudno? In ta presnetja časovna stiska Komaj je bilo štati, da mu ne dela več preglaiv, je znova zapadel vanjo in si tako pustil lobiti, iz rok se zadnje upe. Kdaj se bo to nehalo? In da bo zanj, zlasti zanj, razočaranje še večje, se mora vživljati v vlogo, da ga prehittevajo tisti, ki so bili tedaj, ko je on segal po naslovu svetovnega mladinskega prvaka, v isti konkurenci še šahovski nematne in nepomembnejši. Časi se spreminjajo, kaj hočemo!

Zato pa je več kot ugodno presenetil dr. Trifunović, naš večkratni povojni državni prvak. Kaklo lepo bi bilo, če bi bil tudi Ivkov izpolnil naše svoje upe in bi se oboje naša potegovala za najboljša mesta, za Portorož! Tako pa je stari Pera v tem težkem boju sam. Bo vzdržati? Za zdaj kaže zanj dobro, saj ni nič enkrat samokrat podpisal predaje in je tako mmo premočno prvega na lestvici Madžarske Szaba edini nepreraženi igralec ob polovici tur-

nirja. Dr. Trifunović bo moral v drugi polovici prav tako po isti poti, če bo hotel biti vsaj tretji. To pa ne bo posebno lahko, kajti tekmecev z istimi načrti in mislimi je kar precej. Najprej je že treba omeniti Uhimanna (Vzh. Nemčija) in Donnerja (Nizozemska), dva do-

Trifunović in Ivkov

kaj uspešna satelita (takomenovanih velikih šestih, Szaba, Larsena, Olafsona, Stahlberga in obeh Jugoslovancov. Za zdaj se odlično držita in kljub porazom krepko nabirata točke, tako da

SEZONA Z BELO ZOGICO NA POHODU

Za Francozi še Čehi

Po gostovanju Francozov bodo ljubljanski ljubitelji namiznega tenisa imeli jutri priložnost videti še čehoslovsko ekipo, ki je nastopila na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije. V Ljubljano bodo prišli predstavniki stare šolske vojske garde, pa tudi dva mlada nadobudna igralca, 31-letni Stipku, 33-letnemu Andrejnu in 30-letnemu Vychanovskemu. Bosta delata družbo 22-letni Kadlec in šele 14-letni Polakovič, ki je bil najmlajši udeleženec zagrebškega turnirja.

Vsi češki gostje so dobro znani. Andrejič je bil dolet enkrat drugi in dvakrat tretji na svetovnem prvenstvu, trikrat pa je bil svetovni prvak v igrah parov — nazadnje s Stipkom. Zanj pravijo tudi, da je igralec z najlepšim slogom na svetu. Stipek je znan kot vsejlaak za zeleno mizo, vsi trile mlajši igralci pa zelo mnogo obetajo.

Gostje bodo igrali z najboljšimi domačini, verjetno pa bodo nastopili tudi v eksibicijskih partijah.

... da sta na svetovnem prvenstvu v dviganju uteži v Teteranu v srednji in polteški kategoriji zmagovala Američan Konno in Rus Lomakin. Prvi je v olimpijskem triletstvu dvignil 420 kg, Lomakin pa 450 kg, kar je obenem nov svetovni rekord.

... da sta na svetovnem prvenstvu v dviganju uteži v Teteranu v srednji in polteški kategoriji zmagovala Američan Konno in Rus Lomakin. Prvi je v olimpijskem triletstvu dvignil 420 kg, Lomakin pa 450 kg, kar je obenem nov svetovni rekord.

Finalisti so že znani

Kranj, 12. nov. V zadnjem kolu polfinalnega šahovskega turnirja so bili danes doseženi še tle izidov: Vukovič: Bradvarc 1:0, N. Tomovič: Miličević 1:0, Lukič: Čudenman 1:0, Puc: Sofrevski 4:0, Smalbegovič: Smederevac 1:0, Crepšnek: Bertok 1:0.

Bidev: Nikolič 1:0. Edina prekinjena partija Tot: Bulat bo odigrana popoldne. Stanje na tabeli: Sofrevski 12, Čudenman 12, Puc 12, Lukič 9,5, Vukovič 9,5, Smalbegovič 8,5, Bulat 8 (1), Bertok 8, Nikolič 8, Smederevac 7, Tot 6 (1), Crepšnek 6, Smalbegovič 5,5, M. Tomovič 4, Miličević 3,5.

Iz Kranja smo prejeli poročilo, da je v prekinjeni partiji zadnjega kola Tot premagal Bulata, izid 9, do 11. mesta, Bulat pa 7. ozir. 8.

Sevojnjo, 12. nov. XV. in zadnje kolo v zveznih polfinalih je prineslo naslednje izide: Rodič: Karanjan 1:0, Čirič: Dimec remi, Djurašević: Tomovič remi, Vavpetič: Vukčević 1:0, Lešnik: Ugrinovič 1:0, Tikvešanski: Vospnerik 0:1, Djantar: Avričević remi.

Stanje na lestvici: Dimec in Djurašević 11, Bogdanovič in Čirič 10, Sokolov 9,5, Ugrinovič 9,5, Vavpetič in Vospnerik 8,5, Rodič 7,5, Djantar in Rodič 6,5, Karanjan, Tikvešanski in Vukčević 4,5, Avričević in Lešnik 3,5.

Križevci, 12. nov. V zadnjem kolu so partnerji kulcajnega polfinala imeli naslednje: Vukčević: Suvalič 1:0, Krtič: 1:0.

Katič 1:0, Rakič: Stupica 1:0, Minič: Martinovski remi, Udovčić: Tomič remi, Damjanović: Petek 0:1, Janošević: Vasiljevič remi, Kozomara in Ivkovič se igra ta.

Kozomara in Ivkovič sta pozno popoldne remizirala. Prvi del 6. do 8. mesta, slednji pa 4. in 5. Končno zaporedje: Udovčić 11,5, Janošević 9,5, Vukčević 9 (1), Stupica, Damjanović in Tomič 8, Kozomara 7,5 (1), Rakič 7, Suvalič, Martinovski in Katič 6,5, Minič 5, Petek in Krtič 4,5.

V Kölnu je na prvenstvu Nemčije z 11,5 točke zmagal dr. Trifunović pred Unzickerjem (10) in Lehmannom (9,5).

NOVI TALENTI VSTAJAJO, TUDA TUDI »STARI« ZILAVO BRANJU POSTOJANKE

Kaj delajo

Sportna slava hitro zahaja. Posebno v dobi rekordov, hitrosti ter pehanja in lhte za vsem. Te dni bo minilo leto dni, odkar je ves svet gledal v Melbourneju, kako je dal natečaj na novo olimpijsko dogodek. Svetovni tisk je bil takrat poln prognoz, ugibanj in prerokovanj.

in kdo danes govori o Melbourneju, kdo se o vseh njih zmagovalcih in akterjih te prireditve, ki smo jih drugače za drugim popisovali do zadnjih podrobnosti? Nova imena so prišla na vrh svetovnih razpredelnic o rekordih, novi talenti so vstali, stari, veliki športniki pa odhajajo v pozabo. Zanimivo je pogledati nekoliko, kako se je n. pr. v tem zadnjem letu godilo atletskim velikanom in kaj delajo zdaj.

Angelski tekalec Brashear, ki je postregel za senzacionalno zmago na 3000 m z zaprekami, od onega zmagovalca v olimpijskem mestu ni več obil sprinterje. Vsa država pa je skrajaj spriniterjev. Morrow, kar na dan svojih svojih zmag, poteka še zmerom močnejši. Morrow je od marca do junija tekel teden za tednom in je bil tudi letos eden najvztrajnejših tekalec na kratkih progah v Avriki. Na mah pa se mu je zatakalo. Po senzacionalnem porazu proti nekemu 19-letnemu zamorcju (White se je pisal) je sklenil vreči atletsko kariero v koč. Toda, kakor pravijo znanec, se bo drugo leto spet vse svež vrnil na ugake.

olimpijski

prvi atlet prišel pod 60 sekund na daljši progi z ovirami. Razen tega je tudi v teku na 400 m dosegel odličan čas 46,5.

olimpijski junak v disku Oester je bil spominati se kar na konju, potem pa je šel na daljši izlet v Evropo, kjer je moral vaktinil v kovček nekaj porazov in nazadnje izgubil vse formo. Tudi svetovni rekordar v metanju kraljski konec. Precej dolgo je trajalo, preden se je spet vrnil v staro formo in nazadnje postavil še senzacionalno novo znamenje na svetu — 84 m. Če ostale se je preostal 7,5 svojo zvezo, ki mu je kar naprej nalagala kazni za vsako figuro. Slednje se moramo ustaviti še pri metalcu kladiva Connollyju, ki je imel po olimpijski najprijetnejši metanju kladiva v svoji karieri, nato pa je spet izgubil svojo formo. Čehinja Fikotova je nekoliko razbrazil živce krepkega Američana, toda je prebrodila vse močete težave in svoje izvoljenko srečno pripeljala čez lužo, je spet segel po kladivu, zmagala ga zalučal samo 5 cm manj kot 86 m daleč. Tako je pokazal, da bo treba še krepko računati z njim. Tudi njegova žena Olga je pod »bremenila prvega zakonskega leta nekoliko poposludila.

Vse tih je bilo po olimpijski o fenomenalnih avstralskih dekletih. Cuthbertova, ki je pobrala pri delitvi kolajn kar tri zlate, se je vlegla precej dolgo na medvedovo kožo. Stricklandova je pred kratkim oznanila veselo vest, da je povila v svetovni rekorder. Vse tih je bilo po olimpijski o fenomenalnih avstralskih dekletih. Cuthbertova, ki je pobrala pri delitvi kolajn kar tri zlate, se je vlegla precej dolgo na medvedovo kožo. Stricklandova je pred kratkim oznanila veselo vest, da je povila v svetovni rekorder.

Kakor se vidi, je velika večina olimpijskih zmagovalcev in zmagovalk iz Melbournu na obdržala sasedene postojanke. Za nekatero so bile olimpijske igre vrhunec njihove življenjske poti, za mnoge druge pa šele začetek. Vsi pa so bili najbrž na nogah, vsakokrat vsaj na minuto — in zato je tudi šlo ...

Berczik se je rodil v Novem Sadu. Pred dvema letoma je prišel v Beograd, kjer je bil odločilno za njegovo namiznotenisko kariero. igre, ki mu je bila prej zgolj v zabavo, se je sedaj lotil z veliko vztrajnostjo. In glej — v nepolnih svojih sezonah se je prilgal na vrh evropske lestvice. Zmago na VIII. mednarodnem prvenstvu Jugoslavije v Zagrebu, je vodil še osvojenim naslovom na Danubiu, v Beogradu, Milanu, Bukarešti, Londonu, Moskvi in Budimpešti. In kar nas veseli — v dvoboju jugoslovanskega reprezentativca je v Zagrebu porazil naš izletni vojvljav Markovič.

POLOZAJ V LIGI VMC...

Huda gneča pod vrhom

Celje, 11. nov. Deveto kolo VMC lige ni ostalo brez presenečenj. Zlasti ekipa s čela lestvice so doživeli nekaj neprijetnih presenečenj. Tako je moral Rudar oddati eno točko v Koprivnici, enako se je zgodilo Mariboru v Čakovcu, še slabše pa je šlo Kladivarju, ki je celo doma podlegel Slorji. Zaradi tega je Sloja na lestvici prehitela Kladivarja, sicer pa se je na vrhu vrsta tako zgnelita, da bosta šele zadnji koll razbistrili položaj.

Nedeljski rezultati: Podravka — Rudar 3:3, Kladivar — Sloja 2:4, Sloboda — Drava 3:0, Aluminij — Zagorac 4:3. Jedinstvo — Maribor 1:1. Na lestvici vodi Rudar s 14 točkami pred Mariborom (13), Sloja (12), Kladivarjem (11), Slobodo (9) itd.

Deveto kolo celjske lige je minilo v znamenju premoči favoritov. Izid: Brežice — Lisnjak 4:3, Rudar (H) — Olimp 6:0, Bratstvo (H) — Sloja 1:0, Proleterec — Svoboda 3:1, Kovinar — Rudar (V) 1:5, Bratstvo (B) — Celje neodigrano. Na lestvici vodijo Brežice s 16 točkami, Bratstvo (H) ima 15 točk, po 9 točk pa so doslej zbrali Sloja (12), Proleterec in Rudar (12).

Molčić izrec Delanec, veliki triumfator

... da sta na svetovnem prvenstvu v dviganju uteži v Teteranu v srednji in polteški kategoriji zmagovala Američan Konno in Rus Lomakin. Prvi je v olimpijskem triletstvu dvignil 420 kg, Lomakin pa 450 kg, kar je obenem nov svetovni rekord.

... da sta na svetovnem prvenstvu v dviganju uteži v Teteranu v srednji in polteški kategoriji zmagovala Američan Konno in Rus Lomakin. Prvi je v olimpijskem triletstvu dvignil 420 kg, Lomakin pa 450 kg, kar je obenem nov svetovni rekord.

... da sta na svetovnem prvenstvu v dviganju uteži v Teteranu v srednji in polteški kategoriji zmagovala Američan Konno in Rus Lomakin. Prvi je v olimpijskem triletstvu dvignil 420 kg, Lomakin pa 450 kg, kar je obenem nov svetovni rekord.

ZADNJA POROČILA

Teško priborjena zmaga

Jugoslavija : Francija (namizni tenis) 5:3

Ljubljana, 12. nov. — Sprva je v meddržavnem namiznoteniskem dvoboju Jugoslavija : Francija, ki je bil pred okrog 600 gledalci na Taboru, slo vse po pričakovanjih. Naši igralci so bili precej boljše od gostov in je bilo po petih partijah stanje 4:1 za naše. Nato pa — kot pred dnevi proti Madžarom — ni in ni šlo več. Na peto, zmagovalno točko je bilo treba čakati skoraj pol drugo uro in še tedaj jo je Vogrine prigrabil le z najskrajnejšo požrtovalnostjo.

Sicer pa lepo vrsto. Po uradni otvoritvi dvoboja sta se v ekshibiciji pomerili igralci Rougnagrou (Francija) in Trampuzin-Tereščikova (FLR). Bogdja Francozinja je zmagala 2:0. In nato moški... Vogrine v prvi partiji brez težav odpravi najmlajšega gosta Cherguja. Francoski državni prvak Amouretti izenači stanje dvoboja na 1:1 z uspehom proti zelo nezanesljivemu Hrbudu. Sedlo tu jugoslovanske zmage. Markovič II je kdaj na kdaj zaigral tako kot v Zagrebu tako da veteran gostov Hagenauer odide poražen samo z 1:2. Amouretti ima v dvoboju z Vogrine pobudo vse do polovice

gostovan dobi prvi. Francoz pa drugi niz. V tretjem vodi gost 2:0 in 14:8. Ko Markovič nenadoma zabreši in izenači na 14:14. Igralca sta nato izmenoma v vodstvu in Markovič ima pri 20:19 zaključno žogo. Spreca pa je na strani Francoza, ki zmagaja 22:20. Višek večera je nato dvoboj Vogrine : Hagenauer. Za Jugoslovance je to srečanje odločilno. Kolkor Hagenauer izenači rezultat na 4:4 imamo le malo upov na končno zmago. Chergui je namreč močnejši od Hrbuda. Začetek ne obeta nič dobrega. Francoz dobi prvo rutno 21:15. Druga repriza daje upanje — Vogrine ima 21 točk, ko kaže Hagenauerja »ura« šele dvanajst. Zato pa je položaj toliko bolj kočljiv v odločilnem nizu. 41-letni Hagenauer je v prednosti, pri 10:4 za igralca zamenjata strani. In nato 12:16. Tedaj pa zaigra Vogrine z nenavadno prednostjo. Čeprav Francoz vrača tudi najtežje žoge, je tehnično zmeraj manj nagnjena njemu v prid. Pri 12:12 in malo kasneje pri 13:16 je ravnovestje popolno. Kritično je še, ko Hagenauer vodi 18:16. Toda to je že labodji spev, kajti Vogrine zmagaja 21:18. Konec je imponzanten. Buren aplavz za naše zmagovalce in hrabre poražene. Brez števila poljubov in šestih Vogrinu. Jugoslavija je zmagala, mnogo teže in tesneje — kot je bilo pričakovati. Izidi: Vogrine : Chergui 2:0 (15:21, 11:21). Markovič II : Hagenauer 2:1 (21:8, 16:21, 21:16). Vogrine : Amouretti 2:1 (9:21, 21:15, 21:17). Markovič II : Chergui 2:0 (21:19, 21:17). Hrbud : Hagenauer 0:2 (12:21, 19:21). Markovič II : Amouretti 1:2 (21:17, 18:21, 20:21). Vogrine : Hagenauer 2:1 (15:21, 21:12, 21:15). Trampuzina : Rougnagrou 0:2 (13:21, 18:21).

Markovič (levo) je prispeval dve, Vogrine pa tri točke v namiznoteniskem dvoboju Jugoslavija : Francija, ki se je sinoči v Ljubljani končal 5:3 za naše.

drugega niza, ko tudi stalno vodi. Nato pa naš igralec z napornim vsem sil dobi ta niz in v odločilnem deklatira Francoza. Markovič zabeleži točko proti Cherguiu, potem ko le-ta nekaj časa vodi.

NENADEN PREOBRT Kot šestl par sta za mizo Hagenauer in Hrbud. Čeprav igra naš zastopnik nekoliko boljše kakor proti Amourettiju stari Lisjak z nekakim metanom na prsih zmeraj naše način, da se izidra. Največje presenečenje prinese srečanje Amouretti : Markovič. Ju-

Čehi igrajo še danes Odlični češkoslovski namiznoteniski igralci bodo v Ljubljani igrali še danes in sicer ob 19.30 v Narodnem domu. Na sporedu bo dvoboj Ljubljana : Praga in ekshibicije gostov. Igrati bo tudi naš državni reprezentant Hrbud.

Maribor, 12. nov. (Tanjug). Tu so gostovali češkoslovski igralci namiznega tenisa, ki so premazali mestno reprezentanco s 5:0. Zrenjanin, 12. nov. (Tanjug). Nocoj je tu gostovala ekipa Romunskih igralcev namiznega tenisa, ki je nedavno sodelovala na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije v Zagrebu. Romuni so premazali predvratnike domačega »Banata« v ženski konkurenci s 3:0, v moški pa 5:1.

BSK : Chelsea 1:2 London, 12. nov. (Reuter). Nogometaši BSK so danes v Londonu izgubili tekmo proti moštvi »Chelsea« z 1:2 (0:2).

Prvi gol za »Chelsea« je bil dosežen v šestih minutih. Pet minut kasneje so plavi zamudili priložnost za izenačenje. Med igro je bilo še nekaj drugih ugodnih položajev, ki jih BSK ni uspel izkoristiti zaradi spolnosti člena ali pa neukčnosti igralca. Drugi gol »Chelsea« pa je bil dosežen v 37. minuti. Šele v 38. minuti drugega polčasa je Josić zabil edini gol

BEVAN PRI EISENHOWERJU

Washington, 12. nov. (Reuter). Predsednik Eisenhower je danes sprejel laburističnega voditelja Bevana in se z njim razgovarjal skoraj eno uro. Po razgovoru s predsednikom Eisenhowerjem je Bevan dejal, da sta proučila vrsto vprašanj, zlasti pa probleme bližnjega vzhoda. Poudaril je, da je amerškemu

predsedniku razložil mnenje, da bi bil zaželen sestanek s sovjetskimi predstavniki za rešitev spornih vprašanj med Vzhodom in Zahodom. Morda je to prvič — je dodal Bevan — ko obstaja možnost za medsebojno razumevanje z ozirom na delstvo, da obe strani razpolagata s silo, ki bi uničila in ene in druge.

DUNAJ — Avstrijski prosvetni minister je na današnji vladni seji sporočil, da bo v drugi polovici novembra osem avstrijskih srednje in osnovnošolskih učiteljev odpotovalo v Sovjetsko zvezo kjer se bodo seznanili s tamkajšnjim učnim sistemom. Sovjetski učitelji bodo decembra vrnili obisk avstrijskim.

DAMASK — Predstavniki sirske vlade je izjavil, da mu ni ničesar znanega o nameri jordanske vlade, da bi prekinita diplomatske odnose s Sirijo. Dodal je, da sirska vlada doslej ni prejela kakšnega takega uradnega obvestila.

WASHINGTON — Ameriško-sovjetski razgovori o zamenjavi osebosti in idej so se danes popoldne nadaljevali v State Departmentu. Pri razgovorih, ki so se začeli 28. oktobra, sodeluje s sovjetske strani sovjetski veleposlanik v Washingtonu Zarubin.

NEW YORK — Varnostni svet je ponovno odložil razpravo o kambodskem problemu do srede popoldne.

Zapotočki resno obolel

Praga, 12. nov. (AFP). Predsednik Češkoslovaške Zapotočki, katerega zdravje se je zadnje dni nekoliko popravilo, je nocoj dobil ponovni srčni napad. To so nocoj sporočili v posebnem biltenu.

Posebna pooblastila izglasovana

Paris, 12. nov. (AFP). Skupščina je s 354 proti 216 glasovom odobrila zakonski načrt za posebna pooblastila vladi glede Alžira.

Poziv vsem znanstvenikom

Bonn, 12. nov. (Reuter). Zahodnonemški atomski znanstvenik prof. Karl Bechert je danes pozval vse znanstvenike na svetovni, naj odklonijo sodelovanje pri delih, kjer bi njihovo znanje zlorabili v vojne namene. Po njegovem mnenju bi morali znanstveniki sklicati mednarodno konferenco, na kateri naj bi znanstveniki Vzhoda in Zahoda izdelali predloge za nadzorstvo nad atomskim orožjem, za ustavitve atomskih poskusov in predloge za atomsko razorožitev. Profesor Bechert je socialdemokratski poslanec v Bundestagu.

Nekateri zlobneži pravijo, da je »šanks«, kjer delijo brezplačno Argo juho, najcenejša Studentska menza. Naj bo tale slika dokaz, da to ni res. Niti enega študenta...

PO CESTAH LJUBLJANE

Današnje srečanje

Kolodvor je bil še ves zavrt v megljo, ko je prišel dolonjski vlak. Potniki so hiteli s perona. V službo, domov, po opravkih... Med zadnjimi je počasi in z istočimi očmi prišlo dekle. S kóvkom v roki in zakrbljenim obrazom. »Si ti Marija?« Prišla gospa ji je pomagala nesti težki kóvček in vso pot jo je spravevala po starših, po domu, o bratih in sestrah. »Dobra in prijazna gospodinja mi bo. Pa sem se tako baia,« si je mislila Marija. Prišla sta v stanovanje. Lepo stanovanje v Rožni dolini... »Ne bo mi treba živeti v mestnem kamnu. Lep vrh ima in okna gledajo na Rožnik. Saj ne bo tako hudo,« se je tožila. Drugi dan je je gospodinja poklicala ob petih. Morala je priti. Ves dan. Zvečer se je utrujena ulegla ob enajstih. »Jutri pa bom spala do sedmih. Saj drugi vstanje šele ob osmih.« Je bila trdno prepričana Marija. Pa se je zmotila... Vsak dan ob petih pokonci... Vsak večer se je trudila ulegla ob enajstih... Za hrano, temno sobico in štiri tisoč dinarjev... Nekoga dne je odšla. Prijateljica ji je našla delo v tovarni. Zdej

Novice

King Vidor... Henry Hathaway... Alfred Hitchcock... To so imena treh zelo znanih režiserjev, katerih filme bomo videli do konca tega meseca kot sobotne predpremiere v kinu Union. King Vidor se bo zvečer to soboto zvečer ob 22. uri znova predstavil s filmom »Človek brez zvezde«, ki je eden izmed redkih nadpovprečnih westernov v zadnjih letih. Tema je precej preokupirana, zlasti za kavbojko. Človeka brez zvezde igra Kirk Douglas, ob njem pa sta dve znani ameriški igralki: Jeanne Crain in Claire Trevor. Henry Hathaway, ki je poleg Hitchcocka strokovnjak za thrillerje — t. j. napete kriminalne filme, je režiral po vsem svetu znan in priljubljenem strpu — pred vojno je iznajl tudi v naših časopisih — »Princ Valiant« istoimenski barvni cinemascope film. Tudi film ni nič drugega kot zelo zabaven strip in ugajal bo prav gotovo starim in mladim. Posebna privlačnost pa je tudi igralrska zasedba. Naj omenimo samo najbolj znane igralce: Robert Wagner, Janet Leigh, James Mason, Debra Paget in Sterling Hayden. Alfred Hitchcock pa se nam bo ob koncu meseca predstavil z zelo nenavadno in nevskandalo kriminalno »Težave s Harryjem«. Kaj več o tem briljantno narejenem thrillerju ne bi mogli zapisati, razen, da v njem igrajo glavne vloge pri nas sicer manj znani ameriški igralci, ki pa prav tem filmu pokažejo, kaj zmorejo. To so Edmond Gwinn, John Forsythe in Shirley MacLaine.

SPET NOVA CESTA

Kdove kolikokrat so se obiskovalci kina Soča, pa tudi študentje, ki so stanovali v Kolegiju, pritoževali nad slabo cesto, ki je vodila do velikega pokrožnega poslopja. Komaj so je nasuli, že je bila znova blatna. Zdej bodo naredili temu konec! V bližnjih dneh bodo začeli graditi pot, ki bo naravnost vezala kino Soča in Titovo cesto. Le-ta bo hkrati služila obiskovalcem gospodarskega razstavišča, kina Soče in predvsem obiskovalcem nove velike dvorane, ki jo grade nad kinom in bo služila za kulturne potrebe Ljubljancanov. Cesta bo dolga 200 m in široka 5 m. Ko bodo končana zemeljska dela, jo bodo asfaltirali.

NOVE BENCINSKE ČRPALKE

Dela v zvezi z doraditvijo nove servisne bencinske postaje na Dolenski cesti se bližajo koncu.

Bahrein priključen Perziji

Sklep perzijskega šaha je popolnoma presenetil britansko vlado, ki je doslej izvajala zaščito nad bogatim petrolejskim otočjem

TEHERAN, 12. nov. (AFP). Bahreinsko otočje je na osnovi odloka perzijskega šaha postalo 14. pokrajina Perzije. To je danes objavil teheranski list »Farman«. do tega vprašanja ni spremenilo. Po britanskem mnenju namreč Bahreinsko otočje predstavlja »neodvisni šejkat pod britansko zaščito«. V teh krogih tudi trdijo, da se je britanska

KORISTNA POBUDA

zadružnega podjetja »Posavje«

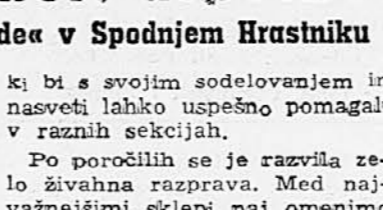
Na okrajni trgovinski zbornici v Trbovljah smo zvedeli, da so nedavno razpravljali o težavah tržišča. V razpravi je dal direktor zadružnega trgovskega podjetja »Posavje« koristno pobudo, da bi s skupnimi močmi odpravljali vzroke sedanjih težav v trgovini s kmetijskimi pridelki. Tako je predlagal, naj bi v prihodnjem letu konzervirali večjo količino jajc, ki bi jih nabavili v času, ko bodo cene najnižje. Stroške proizvodnje bi krila zainteresirana trgovska podjetja in seveda tudi zadružno trg. podjetje »Posavje«. Na ta način bi onemogočila da bi v prihodnjem letu cene jajcem spet narasle na 26 diparjev, kakor se je to pretelka leta — in seveda tudi letos — redno dogajalo. Računajo, da bi trgovine lahko prodajale konzervirana jajca po 18 dinarjev in to v času, ko bo na trgu najmanjša ponudba jajc. Delovni kolektiv zadružnega trg. podjetja »Posavje« v Vidnu-Krškem nadalje razmišlja o tem, da bi prihodnje leto zainteresiral kmetovalce za pridelovanje boljših vrst krompirja. Letošnja proizvodnja krompirja je — kot je znano — nadpovprečna, vendar ga precejšen del odpade na slabše vrste. Zadržno trgovsko podjetje bi se s pogodbo obvezalo, da bi odkupilo tržne viške boljšega krompirja, s katerim bi krilo najmanj 50 odstotkov vseh potreb. Menim, da je pobuda zadružnega podjetja zelo koristna in bi jo kazalo uresničiti. Trgovino s kmetijskimi pridelki, v kateri se pojavlja mnogo problemov zlasti v zimskem času, ne bo mogoče urediti z nobenimi deklarativnimi ugotovitvami, ampak samo s konkretnimi napori za ureditev odkupne mreže, skladišč, hladilnic in vsega drugega, kar je neogibno za zagotovitev redne preskrbe s kmetijskimi pridelki tudi v zimskem

V prihodnje bolj uspešno

Oh občnem zboru »Svoboda« v Spodnjem Hrastniku

Dejavnost prosvetno društvo »Svoboda II.« v Spodnjem Hrastniku je nedavno polagalo obračun svojega dela. Pri tem so ugotovili, da niso bili uresničeni vsi pred letom sprejeti sklepi, nekateri iz objektivnih vzrokov, nekateri pa predvsem iz malomarnosti. Predsednik društva je v svojem poročilu omenil, da je sodelovanje političnih organov s »Svobodo« nezadostno, pohvalil pa je simpatično podružnico steklarne, ki je dala »Svobodi« milijon dinarjev. Spodnjehrastniška »Svoboda« ima več odsekov. Najboljša »godbeni in pevski. Oba sta doslej sodelovala pri vseh proslavah in številnih drugih prireditvah. Priredila sta tudi več uspešnih samostojnih koncertov. Delo dramske sekcije ni bilo najboljšo, v zadnjem času pa se je zboljšalo. Lepe uspehe je pokazala najmlajša sekcija — šahovska. Stanje društvene knjižnice ni preveč zadovoljivo, saj ji primanjkujejo zlasti nove knjige. Knjižnici bo treba preiskrbež tudi boljše prostora. Pri »Svobodi« je tudi občutiti pomanjkanje predvsem prosvetnih delavcev in raznih uslužbencev.

Zlata poroka

Te dni slavijo zlato poroko setletni Ivan Manfreda in njegova 76-letna žena Rozalija iz Mosta na Soči. Poročila sta se pred 50 leti, kot zavedna Slovenca pa sta morala leta 1921 emigrirati v Jugoslavijo. Nastanila sta se na javorniku, kjer se je Ivan zaposlil pri železnici. Danes uživata v krogu svoje družine in številnih vnukov zaslužen pokoj. Jubilatoma ob zlati poroki iskreno čestitamo in želimo da, bi v krogu svojih otrok ter vnukov srečna in zadovoljna preživela jesen svojega življenja. U. Z.

Kulturni barometer

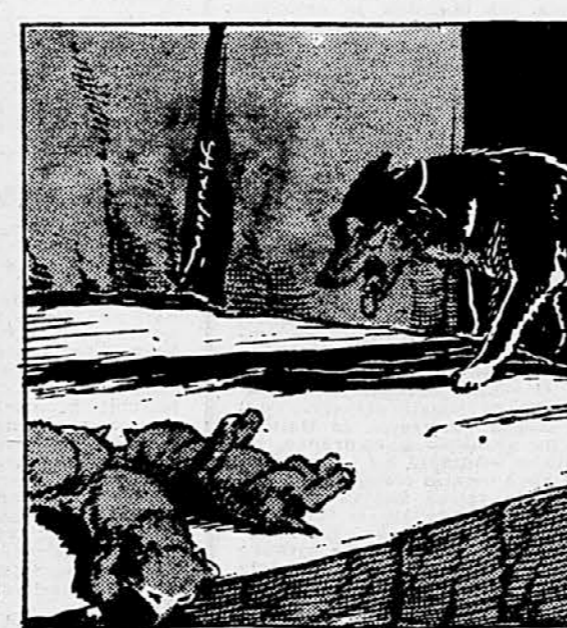
V knjigarnah smo povprašali, kakšno je zanimanje za razne knjige, posvečene obletnici oktobrske revolucije. Prodajalci so zadovoljni. Ljudje kupujejo celo kolekcije (šest knjig) ali pa posamezno. Zlasti dobro gre Jesenin. V knjigarni Mladinske knjige v Nazorjevi ulici so se pohvalili, da mladina zelo rada kupuje knjigo Josipa Čazija »Z obrazom proti viharju.« — Bonča — Bruljeviča »Naš Iliče« pa ne vzbuja tolikšnega zanimanja, kot so pričakovali. V Šentjakobskem gledališču pripravljajo novo delo in sicer »Vsi smo ljudje« zagrebškega humorista Fadila Hadžiča. — Uprizorili ga bodo v začetku decembra. V koncertne direktcije V ponedeljek, dne 13. nov. bo pričel svojo turnejo po Jugoslaviji francoski pianist Pierre Sancan. Koncertiral bo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu in Skoplju. Strokovnjaki ga uvrščajo med najboljše mlade francoske pa tudi svetovne pianiste. V petek, 22. novembra bo imel svoj prvi solistični koncert v Ljubljani beogradski violonist Branko Pajević. — Spremljal ga bo Marjan Lipovšek. Prvakinja ljubljanske Opere Nada Vidmarjeva, zagrebški baritonist Drago Bernardić in pianist Darko Lukič iz Zagreba odpotujejo 20. nov. preko Moskve na Kitajsko na tridesedensko turnejo. Imeli bodo 15 koncertov. 15. novembra bo dirigiral orkester Slovenske filharmonije češki dirigent Vaclav Jiráček. — Solist bo klarinetist Ernest Ačkun.

PO POVESTI J. OLIVERA CURWOODA RIŠE: M. MUSTER

173. Počas, z veliko muko se je Kazan vpenjal proti svoji votlini. Ob robu prepada se pred njo ležala tri ne-gibna trupelca. V votlini je boleče stokala Siva. Kazan se je zavlekel k njej in ji skrbno lizal strasne rane. Vso noč je Siva stokala od bolečine. Ob prvem svitu se je dvignila in s opetljivimi koraki stopila iz votline.

174. Hotela se je približati trupelcem na robu prepada. Netrogovo se je premikala k njim in tožeče vpila. Kaza je pretresen gledal svojo družico. Kjer so se nekoč svetile pametne, jasne oči, so sedaj strmele le prazne, krvave jamice... Siva je gletela! Zrtvovala je oči, da bi rešila svoje mladice. Nikoli več ne bo gledala!

175. Počas, z veliko muko se je Kazan vpenjal proti svoji votlini. Ob robu prepada se pred njo ležala tri ne-gibna trupelca. V votlini je boleče stokala Siva. Kazan se je zavlekel k njej in ji skrbno lizal strasne rane. Vso noč je Siva stokala od bolečine. Ob prvem svitu se je dvignila in s opetljivimi koraki stopila iz votline.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sreda, 13. novembra: Stanislav Cerček, 14. nov.: Borislava

NOCNA ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 24. URE ZUTRAJ. OB NEDJELJAH IN PRAZNIH VES DAN. Zdravstveni dom VIC:

dr. Grapar Stane, Kogejeva 5, tel. 23-372. V slučaju odsotnosti zdravnika kličite tel. 20-438.

Nedeljska dežurna služba v ambulanci Mirje Rimska c. 31 od 8. do 14. ure, tel. 21-97.

Zdravstveni dom BEZIGRAD: dr. Naglas Marjan, Lavričeva 8, tel. 31-288. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom SIKSA: dr. Gašperlin Janez, Cernetova 31, tel. 22-831, 22-881.

Zdravstveni dom CENTER: dr. Pupis Hubert, Titova 25 - B-II, tel. 31-052. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-206.

Zdravstveni dom MOSTE: Zdravstveni dom Moste, Kremkova 8, tel. 30-359. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-369.

Zdravstveni dom RUDNIK: dr. Sirca Anton, Privoz 5, tel. 22-742. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 22-500. V soboto dežurna služba te od 18 dalje.

DESETIŠOČI Vaših sotrpov, ki so kakor vi bolehalj na želodcu, jetrih, žolču in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim prirodnim zdravilom rogaškim »DO-NAT« vrelcem. Vprašajte zdravnika! — Zahtevajte »DONAT« v trgovinah pri »Mercatorju«, »Prehrani« in »Ekonomu« v Ljubljani.

Združene grabenke ZSJ obveščajo svoje članice, da bo redna jama skupščina v petek, 15. t. m. ob 19. uri na Grabnu. — Odbor.

Združene rezervnih ostrijev Jugoslavije — pododbor »24. talcev« v Ljubljani, vabi vse rezervne ostrijev in podoficirje svojega področja ter članice vseh mornariških organizacij terena na predavanje: »Učinek atomskega sevanja na človeški organizem, ki bo v soboto, 12. novembra 1957 ob 19.30 v dvorani SZDL v Zarnikovi ulici št. 3.

»L'HUILLE-SPECIAL «EVELINE» preprečuje in zdravi brez bolečin najhujše opekline od ognja in sonca! NOVOST v drogerijah!

Umetnostno-zgodovinsko društvo bo imelo občni zbor v torek, 19. t. m. ob 20. uri v Moderni galeriji. Pred občnim zborom bo predaval univ. prof. dr. France Stele o avstrijskem baročnem slikarju J. Martinu Krenner-Schmidtu. Predavanje bo ilustrirano z barvnimi diapozitivi. Vabljeni člani društva in ostalo občinstvo. Odbor Geografsko društvo Slovenije vabi na diskusijski sestanek Odseska za znanstveno delo, ki bo v petek, 15. novembra 1957 ob 19.30 v prostorih Geografskega inštituta na Univerzi. Osnova za razgovor bo predavanje prof. dr. Svetozarja Jlešiča o problemih geografske razločnice Slovenije.

Opozarjamo na tečaj za plamensko varjenje in rezanje (nadaljevalni in osnovni), ki se pričenja 19. t. m. na Zavodu za varjenje LRS v Ljubljani, Pruska ul. 11 (za Bežigradom) — avtobusna postaja (Stadion). 20. novembra je ravno tam enodnevni seminar za zaščito in varnost pri delu. Prijave in informacije: Zavod za varjenje LRS, Ljubljana, Erjavčeva 15, telefon 22-318.

ZA STAREJŠE OSEBE IN ZA KONCE se bo začel v ponedeljek, 13. novembra ob 20.30 nov začetniški družabni plesni tečaj v Centru pri plesni šoli, Petkovskovo nabrežje 35. Poučuje mojster Jenko. Vpisovanje — posebno zaželjene tudi začetnice — je vsak dan od 17. do 21. ure. Informacije na telefon 22-881.

GOSPODINSKE POMOČNICE! Vabimo Vas na redni letni občni zbor, ki bo v četrtek, 14. nov., ob 20. uri v terenski pisarni Gospodarske 7. Delodajalci, obvestite svoje pomočnice ter jim omogočite sestanek, ker je obvezen za vse!

Najnovjši in dobro preizkušeni preparat »MAZIO IDRIAL«, ki utrjuje, krepi lasne korenice, razkužuje lasišče in pospešuje rast las, dobite v prodaji, Kos Anton, Freybe, Idrija.

Naboj rentabilno vložen denar je denar za zdravje. Kdor redno uživa prirodni čebelni med, ne bo obžaloval stroškov za to.

Najboljši med dobite v specialni trgovini z medom, M e d e a — Miklošičeva cesta 30, pa tudi v vseh boljših živilskih trgovinah.

90% madežev na obleki je mastnih. »FLEX« čisti vse madeže masti, olja znojla itd. »FLEX« morate imeti doma in na poti.

DOBER NASVET! Če želite odlično mastno kremo, potem zahtevajte samo ULTRAGIN-sport kremo! — Dobili jo v vseh parfumerijah.

Dotrpela je v 89. letu starosti najina ljuba mama KATARINA CERČEK Pogreb pokojne bo v četrtek, 14. novembra 1957, ob 15.30 iz Nikolajeve mrtiške vežice na Zalah. Zalujoci: sinova: dr. Viktor in prof. Edi Reka, Chicago, dne 12. novembra 1957.

Znanec in prijateljem sporočamo, da je v Mihvanhee v Ameriki ugasnilo življenje našemu dragemu, nepozabnemu bratu LEOPOLDU MULEJU Prosimo tibega sožalja. Zalujoci: sestra in bratje z družinami. Lancovo, Radovljica, Bled.

Umrl je najboljši mož in oče, brat, stric in svak MILAN CERNE Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo, 13. novembra 1957, ob 16. uri iz Antonove mrtiške vežice na Zalah. Zalujoci: Bosiljka, žena; Zoran in Bojan, sinova; Lina, Cirila, Danica, sestre, in brat Drago ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, 12. novembra 1957.

SINOČI NAS JE NEPRICAKOVANO ZAPUSTILA NASH Josipina Hlebanja UCITELJICA V POKOJU POGREB BO V SREDO, DNE 13. NOVEMBRA 1957, OB 15.30 IZ KAPELE NA JESENISKEM POKOPALIŠČU. JESENICE, 12. NOVEMBRA 1957. NJENE PRIJATELJICE

Solana "KREKA" Tuzla obvešča zainteresirana podjetja, da se bo tekom decembra t. l. pogajala za prodajo: KUHINJSKE SOLI INDUSTRIJSKE SOLI (predelane in čiste) ZIVINSKE SOLI (drobne) Pogojanje bo samo za I. četrtletje leta 1958. Pismene prijave bomo sprejemali do 25. novembra 1957, a pogodbe bodo dostavljene kupcem do 25. decembra 1957. leta. Prosimo, da v prljavah navedete potrebne količine soli po vrstah, količinah in mesecu dobave. SOLANA "KREKA" 6428-R

POKUSITE TUDI VI "Pour Vous" NAJBOLJŠO KREMO!

GLEDALISCA DRAMA - LJUBLJANA

Sreda, 13. novembra, ob 19.30: Linhart: »TA vesel dan ali Matiček se ženi«. Abonma H. (Sedeži so v prodaji).

Cetrtek, 14. novembra, ob 19.30: Višnjevski - Kretz: »Optimistična tragedija«. Dijaški abonma I. (Stojlišča so v prodaji).

Ob 19.30: Višnjevski-Kretz: »Optimistična tragedija«. Abonma K. (Sedeži so še v prodaji).

Petek, 15. nov. ob 20: Čehov: Striček Vanja. Abonma Petek I. Vstopnice so tudi v prodaji.

Ob 20: Nušič: Dr. Gostovanje v Kamniku. Sobota, 16. nov. ob 20: Nušič: »Dr. Izven.

OPERA Sreda, 13. novembra, ob 19.30: Baletni večer: Chopin: Silfide, von Einem: Rondo o zlatem teletu, Rossini: »Requiem! Fantastična prodajna. Abonma red N. (Sedeži tudi v prodaji).

Cetrtek, 14. novembra, ob 19.30: Janaček: JENUFA. Abonma red C. (Sedeži tudi v prodaji).

MESTNO GLEDALIŠCE Ljubljana, Gledališka pasaja Sreda, 13. nov. ob 20: Evreinov: »Komedija o sreči«. — Abonma LMS II.

Cetrtek, 14. nov. ob 20: Evreinov: »Komedija o sreči«. Abonma Cetrtek. Vstopnice so tudi v prodaji. Sprememba repertoarja za danes je bila nujna zaradi obollosti v ansamblu.

SENŠKOBSKO GLEDALIŠCE Ljubljana, Mestni dom Sreda, 13. nov. ob 20: Scheinplufgova: »Okence« (zgodba profesorja Johaneke). Veseliga. Red D. Vstopnice so tudi v prodaji.

Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni od 10-12. in od 18-20. ure.

MLADINSKO GLEDALIŠCE Ljubljana - Križanke Cetrtek, 14. nov. ob 20: Cetrkovski kulturni razgovori. Tone Potokar: »O kulturnih stičkih med južnoevropskimi narodi«.

Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni od 10-12. in od 18-20. ure.

Umrl je moj ljubi mož JAKOB DEBEVC Pogreb bo v četrtek, 14. novembra 1957 ob 16. uri iz Andrejeve mrtiške vežice na Zalah. Zalujoci: žena in ostalo sorodstvo.

Znanec in prijateljem sporočamo, da je v Mihvanhee v Ameriki ugasnilo življenje našemu dragemu, nepozabnemu bratu LEOPOLDU MULEJU Prosimo tibega sožalja. Zalujoci: sestra in bratje z družinami. Lancovo, Radovljica, Bled.

Umrl je najboljši mož in oče, brat, stric in svak MILAN CERNE Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo, 13. novembra 1957, ob 16. uri iz Antonove mrtiške vežice na Zalah. Zalujoci: Bosiljka, žena; Zoran in Bojan, sinova; Lina, Cirila, Danica, sestre, in brat Drago ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, 12. novembra 1957.

SINOČI NAS JE NEPRICAKOVANO ZAPUSTILA NASH Josipina Hlebanja UCITELJICA V POKOJU POGREB BO V SREDO, DNE 13. NOVEMBRA 1957, OB 15.30 IZ KAPELE NA JESENISKEM POKOPALIŠČU. JESENICE, 12. NOVEMBRA 1957. NJENE PRIJATELJICE

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠCE

Levstikov (Sentažakobski trg) št. 2 Cetrtek, 14. nov. ob 17. F. Bevki: »Lenuh Poležu«. Sobota, 16. nov. ob 17. F. Mičinski: »Zvezdica zaspanska«. Ob 20.30: F. Mičinski: »Zvezdica zaspanska«. Za odrasle.

Nedelja, 17. nov. ob 11: F. Bevki: »Lenuh Poležu«. Ob 15: F. Bevki: »Lenuh Poležu«.

ROČNE LUTKE — Resljeva c. 36 Nedelja, 17. nov. ob 17: W. Karsch J. Pengov: »Težave Peteršiljkove v mame«. Premiera.

Režija: Jože Pengov, lutka, akademiški likar Slavko Kozar. Kostumi Andra Avčičeva, scena Marjan Sežun. Sodelujoči: Jože Pengov, Vera Stihova, Mirolj Vebec, Nace Simonič, Ciril Jagodic.

Predpredaja vstopne vsake dan od srede dan (razen nedelje) od 10-12 na upravi Resljeva c. 36, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠCE CELJE Sreda, 13. nov. ob 16: Maksim Goriki: »Sovražniki III. srednjeveški abonma in Izven. Cetrtek, 14. nov. ob 20: Maksim Goriki: »Sovražniki«. — Cetrkovski abonma in Izven.

Petek, 15. nov. ob 15.30: Maksim Goriki: »Sovražniki I. srednjeveški abonma in Izven. Ob 20: Peter Ustinov: »Romanov in Julija«. Govorjanje v Laskem. Sobota, 16. nov. ob 20: Maksim Goriki: »Sovražniki«. — Sobotni abonma in Izven.

Nedelja, 17. nov. ob 10: Maksim Goriki: »Sovražniki«. — Nedeljski dopoldanski abonma in Izven. Ob 15.30: »Dnevnik Ane Frankove. Izven.

OKRAJNO GLEDALIŠCE PTUJ Sreda, 13. nov. ob 20: C. Goldoni: »Sluga dveh gospodov«. Komedija v dveh dejanjih, 25 predstav. Va. Zadrnjak.

KONCERTI Koncert skladb Bele Bartoka bo nastopil v Filharmoniji. Sodelujejo Gasperšičeva, Gunzick, Dermalj, Lipovec, Slivc, Ljubljanski godalni kvartet in komorni orkester. Koncert kom. tira Danilo Pokorn. Pri blagajni Filharmonije je na razpolago samo še omejeno število brezplačnih vstopnic.

PREDAVANJA Društvo folkloristov Slovenije vabi na javno predavanje slov. dr. N. Kretz: »Orant« na Ptujemskem polju. Predavanje bo v petek, 15. t. m. ob 17. uri v knjižnici Narodnega muzeja.

Društvo za varilno tehniko LRS in Zavod za varjenje LRS vjudno vabita na predavanje akademičnega prof. dr. ing. N. N. Rykalin iz Metalurškega inštituta Akademije znanosti SZ v Moskvi.

»O tehniki osnovnih varilnic« bo predaval v četrtek, 14. t. m. ob 20. uri v veliki predavalnici Fakultete za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani, sobota P 5 v pritličju, Aškerčeva 20.

RAZPISI Splošna bolnišnica Celje razpisuje delovna mesta za 3 zdravniške specializante za kirurgijo, zdravniko — anesteziista, 2 fizioterapevte in zdravniko za pediatrijo.

Pogoj za sprejem: opravljeni staž. Za fizioterapevte končana šola za fizioterapevte. Prošnje za sprejem pošljite na upravo Splošne bolnišnice Celje.

OBVESTILA OBVESTILO Gozdarski lesni lovski muzej v Bistri pri Vrhniki bo zaradi predelave od 16. novembra t. l. do nadaljnje celo zaprt. Uprava.

RADIO SPORED ZA SREDO Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.55. 6.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob 6.30 do 6.40 Reklame; 6.40-6.45 Naš jedilnik. (8.00-11.00 oddaja na valu 202.1 m in 883 mHz).

8.05 Pisana palata: 8.05 Jezikovni pogovori (ponovitev); 9.05 Zabavni koncert: pihalne godbe Ljudske milice pod vodstvom Rudolfa Starica; 9.45 Igra orkester David Rosta; 10.05 Johannes Brahms: Koncert za klavir in orkester št. 1 v d-molu; 11.00 S 5 pevkami iz dežele v deželo; 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev); 12.00 Glasbeni koncert; 12.05 Mali koncert solistične glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Dušan Kresal: Boljši pašniki več čebelarje; 12.40 Vlada Golob: Divertimento za mali orkester z obligatnim klavirjem; 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev); 14.35 Zgodbe o jазbecu; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.16 Zabavna glasba, vmes reklame; 16.40 Pri klasičnih mojstrih — Guy de Maupassant; Vendetta; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Zabavne melodije z orkestrom Hans Carstner; 18.00 Kulturni pregled; 18.15 W. A. Mozart: Sonata za klavir št. 11 v A-duru; 18.30 Glasba narodov sveta I. — Črni kontinent; 18.50 Razgovor o mednarodnih vprašanjih; 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Giuseppe Verdi: Odmek iz opere »Otello«; 21.30 — Luči volemaste (zabavna glasba oddaja s konferanso); 22.15 — Ob četr na enajst; 23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM ZA SREDO 14.00 Glasbeni sprehod skozi štiri stoletja; 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila; 15.25-16.00 Zabavni zvoki; 22.15-23.00 Nočni koncert.

UMRLI

Umrl nam je naš najdražji oče, stari očka, praded, test in stric IVAN DITZ finančni nadzornik v pokroju

Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v ponedeljek, 11. novembra na mestnem pokopališču v Celju. Globoko žalujoci: hči Elza, sin Bruno in hči Melita z družinami, vnuk Iztok z družino, družina dr. Gradova ter ostalo sorodstvo. Celje, 11. novembra 1957.

OPRAVA ZA CESTE LRS, Tehnična sekcija Ljubljana javlja, da je nedonadoma umrl JANEZ MEDIC cestar pri Cestnem nadzorstvu Logatec

Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 13. novembra 1957 ob 16. uri popoldne izpred hiše žalosti Verd št. 89 na pokopališču Verd. Zvestega člana našega delovnega kolektiva bomo ohranili v trajnem spominu, svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

UC LRS, Tehnična sekcija Ljubljana ZAHVALE ZAHVALA Ob nenadestvili izgubi našega dragoga moža in očka ANTONA PAVŠKA se zahvaljujemo vsem; ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in šopke ter nam na kakršni koli način priskrbeli na pomoč in z nami sočustvovali. Nadajše se zahvaljujemo zdravnikom in sestrni intermedicini za požrtvovalno nego in skrb ob pokojnikovi hudi bolezni. Ljubljana, 12. XI. 1957.

ZALUJOČA ŽENA IN OTROCI ZAHVALA Vsem, ki ste počastili našo ljubljeno mamo SVETKO SVETINA in jo pospremil k počitku, ki okrasili grob s cvetjem ter nam ob slovesu stali ob sirani s tolažbo, se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa dolgujemo predstojniku prof. dr. Marinčiču, vsem zdravnikom in osebju nevrološke klinike, ki so z izredno ljubeznijo storili vse, da bi nam ohranili mamo pri življenju. Svetinovi in Dularjevi. Ljubljana, 12. novembra 1957.

MALI OGLASI HONORARNO ZAPOSLOVITEV iščem kot gospodinja blagajničarka ali področje. Najraje bi dopoldanski urah. Ponudbe v ogl. odd. pod »Urah« ali poznejše. GOSPODINSKO POMOČNICO — iščem. Javite se popoldne. Telesna 27. Mirje. 24594-1. 24594-2. SPREJEMO TRGOVSKEGA POMOČNIKA ali poslovilno klerika. Kmetijska zadruga, Ljubčana. R 3380-1. STROJEPIŠKA, vesča administracija, pasivno obvlada nemščino in srbohrvaščino, išče honorarno dopoldansko zaposlitev. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zmožna«. 24590-1. SKLADIŠČE v Ljubljani išče za takojšnji nastop pisarniški pomočnik za administrativna dela. Naslov v ogl. odd. pod »Naslov v ogl. odd.«. 24585-1. GOSPODINSKO POMOČNICO — iščem za takol. Dalmatinceva po II. nadi, desno. 24580-1. TRGOVSKI POMOČNIK želi zaposlitev v skladišču, najraje v Ljubljani. Nastop takoj! Ponudbe pošlji v ogl. odd. pod »Vesteni«. ZA DVAKRATNO, tedensko, popoldansko streljenje v gostilniščenem primeru žensko moč. Naslov v ogl. odd. 24592-2. IZREDNA PRILIKA zelo nizka cena — Hišnik »Tatra«. Posvetujte se z nami. Firma »Urt« a. o., Trieste, Via Paduina 9. 24598-4. AVTO FIAT — Topolno, 24598-4. ohranjen, malo vožen, prodam. Ponudbe pod »300.000 km« in naslov v ogl. odd. MOTOR »MOTOBECANE« 1953. ohranjen, z rezervnimi deli ugodno prodam. Janševa 15, Bežigrad. 24582-4. NSU PRIMO 150 ccm novo, prodam dobremu ponudniku. Pošljite ponudbe pod »3.000 km« v ogl. odd. 24581-4. POSTELJICA, skoro nova, bukovina napredaj. Skrabčeva 2-I. 24583-7. »ROG« SPORTNO KOLO s 5 rednimi prestavami, lepo opremljeno z garancijo in 3-letno skromatno harmoniko v dobrem stanju prodam. Bernik — Svetje, 38, Medvodce. 24589-4. SIVALNI STROJ kupim. Ogrin, Od železnici št. 1, Ljubljana. 24577-5. STANOVANJSKO HIŠO v Smartnem pri Litiji prodam. Naslov v ogl. odd. 24583-7. ZAZIDLJIVO PARCELO 819 m², v Bolgarski ul. posmi prodam. Mlakar Bogomir, Ilirska ul. 3, Ljubljana. 24606-7. STUDENTKU VZAMEM za sestanovniko k četrtosolski. Najemnika — popoldansko nadzorstvo po uspehu. Javnikove 3-III. polize se opoldne. 24588-9. SOBO ODDAM ememu ali trem studentom po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 24578-9. POSTENO, vestno dekle išče sestanovništvo v Kranju, po službi pomagam v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 24600-9.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

KOMPLETNO OGRODJE za 5-ionski prekupek prodam. Imenica, 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 24552-4. RADIO, nemški, 8-cevni, UKV, napredaj. Linhartova 9. 3X1, napredaj. Linhartova 9. 24553-4.

DVAKRAT NAJDENI DENAR V Baru »Nebotičnik« se dobi pri Gabrijeli. Bezenškova 14. 24570-10

DRUŽABNICA z gotovino pristopi v vpeljano obrt. Ponudbe v ogl. odd. pod »Poštena in delavna«. 24605-11.

PREKLIČUJEVA, kar sva govorila o družini Brodnik iz SP. Zadobrove št. 30. Dimnik in Ant. Gradova ter ostalo sorodstvo. Celje, 11. novembra 1957.

POSTENA polkvalificirana natakarica želi zaposlitev kjerkoli. Gorenc Soteska 7, p. Sirača, Novo mesto. 24599-11.

AVTOLICAR dobi takoj službo v tovarni INDOŠ, Ljubljana, Moste, Ob železnici. Stanovanj podjetje nima na razpolago. 24604-11.

»RASICA«, tovarna čipk in plenin. Gamelne pri Ljubljani, raziskuje mesta več administrativnih in uslužbenih delovnih mest. Plača po tarifnem pravilniku. R 3393-1.

STOUPSTOJNO JAMCIMO uspešno nižeš. Plača po uslužbenem predpisu. »Družinska sloga«. 24532-2. PREPISOVANJE NA STROJ sprejemamo. Ponudbe v ogl. odd. pod »Stroj«. 24531-2.

SKOBNJE ST. 41 in jahalni šah. Uč. ugodno prodam. Slomškova 16-I, desno. 24549-4.

PRI PRASIH OPTOVITAL za 14 poboljšuje pitavje. Gre. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 24530-4.

HARMONIKE AKKORDIONS, izredni popusti. Vprašajte po katalogu. Firma »Urt«, Trieste, Via Paduina 9. 24334-4.

VSEJ

MODNA ABECEDA

Lineja »A« med okroglimi ženami ni preveč priljubljena.

Lineja »O« je sicer pri nas precej v modi, čeprav bi težje trdili, da je priljubljena, marsikdaj pa se ji je težko oznaniti.

Lineja »X« si lahko privoščijo le tiste predstavnice ženskega spola, ki se hranijo v menzah ali na kase, ki imajo tako močno voljo in seveda tudi veliko dohodkov, da se lahko odovode krompirju, kruhu, fižolu, polenti in podobni domači hrani.

Lineja »R« pa bodo z veseljem sprejele vse tiste, ki se nečisto ali ne morejo odovodati sliadkostim dobre prehrane.

Popis prebivalci v starem veku

Prebivalstvo so popisovali že v starem veku, kar dokazujejo zapiski vklesani v marmornih ploščah, ki so jo nedavno odkopali v Palermu na Siciliji. Na ploščah so zapiski o ljudskem številu v Egiptu 3000 let pred našim številjem na Kitajskem leta 2265 po veliki poplavi. Znanstveniki domnevajo, da so to prva ljudska štetja sploh. Najbolj znane popise prebivalstva so zabeležili v prvih letih našega štetja v rimskih provincah Siriji in Judeji.

Upanje in vztrajnost

sta rešila otroka, ki je bil ob rojstvu zapisan smrti

Angela McKnight je prišla na svet s težko poškodbo v močeh. Bila je gluha, nema, slepa in delno paralična. Očetu so tedaj rekli, da otroka ne bo mogoče nikoli pozdraviti, toda niti on, niti njegova žena nista izgubila upanja. Z največjo ljubeznijo sta skrbeli za ubogo dekletce, mati, oče in sestra Terry so bdeli nad njo dan in noč, ji masirali paralične ude, jo kopal v topli vodi, pregibali njene otrple noge in roke, da bi se okrepile. Angelina mati je ves čas hodila okrog zdravnikov in se živo za-

nimala za vsak napredek v medicini, ki bi lahko pomagal njeni hčerki. Njeno življenje je bilo težko. Mož je zbolel in izgubil službo. Angelina mati je odprla malo kavarno v Kentu, ker ji je nek zdravnik svetoval, da bi tamkajšnji zrak koristil mali Angeli. Toda posel ni uspeval. Na Silvestrovo leta 1950 je Angela nenadoma vstala iz svojega stolčka in naredila tri korake. Starši so bili presrečni. Pozabili so na revščino in novo upanje jim je pomagalo naprej. Nekaj mesecev kasneje je mati peljala Angelo v Guy Hospital

v London, da bi ji popravili zobe. Tam jo je slučajno videl novozelandski kirurg Murray Falconer in predlagal, da bi jo operiral. Operacija je trajala sedem ur. Angelini možgani so bili ozdravljeni. Mesec dni po operaciji je prišla Angela domov. Hodila je in začela je posnemati glasove, ki jih je slišala. Potrebno ji je bilo še mnogo nege in skrbi, toda počasi se je razvijala v normalnega otroka. Danes je stara 11 let in lahko hodijo v normalno šolo, čeprav se ni popolnoma dosegla inteligenčne stopnje enajstletne deklice. Desno nogo ima še v pasovih in tudi desna roka je ostala tenka in šibka, toda Angela kljub temu rada skače in pleše s svojo šestnajstletno sestrico Terry, mami pomaga pri pomivanju posode, z levo roko pa igra tudi klavir.

Njena mati je napisala knjigo o težki poti od Angelinega rojstva do njenega ozdravljenja. Pravi, da jo je napisala zato, da bi vili poguma drugim staršem in jih prepričala, da je z vztrajnostjo in naporom mogoče veliko doseči, predvsem pa, da se nikoli ne sme izgubiti upanja. (Na sliki Angela McKnight, ko se je dne 1. prišla pokazati zdravnikom in bolničarkam v londonski Guy Hospital, da bi videli koliko je napredovala.)

Znano je, da pesalke zaradi naporega dela navadno nimajo lepih nog. Med redkimi izjemami tega pravila je slavna hollywoodska pesalka Cyd Charisse, o kateri gre celo glas, da ima najlepše noge na svetu. Na sliki jo vidimo v vlogi Ninooke v filmu »Svilene nogavice«, kjer bo zapela in zaigrala skupaj s Fred Astairom rusko komisarko, ki jo je svojčas igrala Greta Garbo. Pravilo, da tudi nova verzija Ninooke ni uspela, ker je film predvsem politično-propagandnega značaja.

Novi radijski teleskop

Dela na novem, ogromnem radioteleskopu pri Jodrell Bank v Angliji se približujejo koncu. Ta radioteleskop ni samo edini svoje vrste, najobutljivejši vseh do sedaj zgrajenih radijskih sprejemnikov in oddajnikov, temveč je tudi simbol zmogljivosti današnje tehnike. Priprava in gradnja sta trajali skoraj polna štiri leta.

De s fiksnim radioteleskopom Raziskovalnega centra v Jodrell Banku, so dale pobudo za izgradnjo novega, večjega in gibljivega radijskega teleskopa. Mogočno parabolično zrcalo novega teleskopa je podobno skledi s premerom 76,2 m in je sestavljeno iz posameznih jeklenih plošč, ki so pritrjene na nosilno strukturo. Za sama konstrukcija tega reflektorja je postavila vrsto težkih problemov, kajti od točnosti krivine para-

boličnega zrcala je odvisen ves uspeh. Znanstvenik bo lahko iz odmaknjene opazovalnice usmeril zrcalo proti poljubni točki na nebu, komplicirani mehanski napravi bodo premikali dvatisočtonski kolos tako, da bo z veliko natančnostjo avtomatično

sledil premikanju opazovane točke. Teleskop se giblje po krožnem tiru premera 110 m, poskrbljeno pa je tudi, da ga ne bo motil niti močan veter. Bodočnost bo pokazala, kakšne tajne bo ta nova naprava izterjala vsemirju.

Zavarovanje zoper „Sputnika“

Organizatorji evropskega šampionata v atletiki, ki bo prihodnje leto v Stockholmu, imajo s to prireditvijo najbrž velike stroške. V skrbeh so tudi, če bi se kar koli pripetilo, kar bi preprečilo te tekme. Zato so sklenili z zavarovalnicami nekatere pogodbe, ki so po svoje zanimive: tako so se zavarovali zoper izbruh svetovne vojne, azijsko gripo, generalno slavno in — zoper možnost, da bi »Sputnik« padel na stadion in ga razrušil.

videva zavarovalna pogodba, potem bi organizatorji dobili 2.500.000 kron, to je namreč vsota, ki jo morajo dobiti s prodajo vstopnic, če nečajo, da bo vsa prireditev deficitna.

Lovci na glave — pobudniki tehnične novitete

Dajski z Bornea, znani močstri v prepranju človeških glav, so — vsaj uradno — opustili to »domačo obrt«, zato pa so svojo spretnost usmerili v manj krvoločno dejavnost. Za od nekdanj uporabljajo bambus kot gradbeni material, ki ima predvsem dve veliki prednosti: lahko ga je obdelovati in v njihovih tropskih gozdovih so zaloge praktično neizčrpane. Sedaj namenjajo izkoristiti svoj bambus za izdelovanje prevlek naftnih cevodov.

Rehabilitacija

Plastična kirurgija je veda o obnovitvi poškodovanih delov telesa s prenosom zdravih tkiv. To je v naši dobi razmeroma mlada veja moderne medicine, vendar ima že svojo zgodovino. Znano je, da so v Tibetu in Indiji že pred 3000 leti spreminjali nosove žena na tak način.

Plastično kirurgijo danes uporabljamo v kozmetiki. Z operativnimi posegi popravljamo defekte na koži zaradi opeklin, odstranjamo iznakažene dele telesa, prirojena znamenja ali starostne gube na obrazu, z eno besedo pomlajujemo in olepšujemo izgled ljudi.

Danes posega plastična kirurgija že po višjem cilju — rehabilitaciji človeka. S presajanjem celih organov skušajo nadomestiti izgubo funkcije posameznih delov telesa. Tako nam pričujoče slike kažejo: levo roko kitajskega delavca, ki mu je stroj odrezal palec. Kirurg mu je to izgubo nadomestil tako, da je amputiral še kazalec iste roke ter ga presadil na mesto, kjer je bil prej palec, kar nam prikazuje naslednji dve sliki. Tako je bil delavec zopet sposoben opravljati vsa dela z isto preciznostjo kot poprej. Brez te operacije bi Wang Yung ostal delovni invalid.

NOVO!

Marijan Kozina

»O ČLOVEKOVI DEJAVNOSTI«

Trdno vezano samo 250 din

V VSEH KNJIGARNAH!

MORSKA ROZA

P VIALAR

»Posveti mi, poskušal bom, da bo kaj spila.«

»Kaj ji je?«

»Mar jaz vem?«

Jérôme se je nagnil čez njo. Dvignil ji je glavo in poskusil nastaviti rob kozarca na trepetajoče ustnice. Bila je čisto brez moči in brez zavesti, zato si lahko z njo počel, kar si hotel.

Spustil je opornik. Prav tedaj se je ladja nagnila, Jérôme je zgubil ravnotežje in kozarec se je preveč nagnil. Alkohol je namah napolnil usta žene, ki se je začela daviti, kašljati in pljuvati tekočino, ki jo je žgala in dušila po grlu. Teklo ji je po bradi in vratu na skromno zajčjo kožuho. Jérôme je bil jezen na svojo nerodnost, a ženska je najbrž le požrla nekaj požirkov, kajti ko so krči prenehali, je uprla oči v Jérôme in Jérôme je vedel, da ga vidi.

Nenadoma pa je začela spet ječati, debele težke solze so ji tekale po licu in iz grla se ji je izvijala tožba: »Slabo, slabo mi je, slabo...«

Pokazal ji je kozarec in ji skušal dopovedati z znamenji, kot da ne bi razumela govornice, naj še pije. To pot se je potrudila in zares pila.

Tedaj si je počasi opomogla, a prav zaradi tega se je najbrž bolečina, ki jo je trgala, še okreplila. In spet jo je začelo tresti od glave do pete in spet je zajejala: »Slabo, slabo mi je...«

»Kaj vam je?« je spraševal Jérôme. »Ste ranjeni? Ste bolni?«

»Ne,« je rekla, »ne, saj ni nič.« Nato pa tiše: »Vse to je naravno, naravno.«

Oba možaka sta stala tamkaj kot zakleta Ničesar nista razumela in nič takega, kar bi bilo treba ukreniti, jima ni padlo v glavo.

Ženska je še kar naprej in naprej ječala, a alkohol ji je vendarle vlijl malo življenja. Gledala je Jérôme z dobrimi, a nemirnimi očmi:

»Nisem vedela, da bo tako hitro prišlo,« je rekla. Zdelo se je, da se hoče ponižno opravičevati in mu reči:

»Ne smeš biti hud name, nisem sama kriva, takó je pač to, tako je pač življenje.«

Predvsem je to čudno, kako je zalezla sem. Tega je spet Romain kriv. Komu neki bi padlo na misel, da bi zapustil ladjo in šel z vsem moštvom pit! In kaj neki je tu počela? Kakšni nameni so jo pripeljali prav na to, ne pa na kakšno drugo barko? In kdo je? In odkod je prišla? In predvsem, zavoljo česa neki trpi?

Nenadoma je nastopilo nekakšno pomirjenje, ob katerem se je ublažil skrotovičen ženski obraz. A ječala je še kar naprej in naprej, vendarle bi človek dejal, da je ječanje postalo zdaj del nje, nekakšna njena navada.

Jérôme je pobrskal po žepu, našel v njem velik kockast robc, ki ga je imel od očeta in si ga je po navadi, če se je potil, ovijal krog vratu. Zmotal ga je in obrisal ženski od potu zeleno čelo, od solza razmočena lica, pa še brado in vrat, po katerem se je zlijl alkohol.

Slabotno se mu je zahvalila.

Zelo ljubeznivo jo je vprašal:

»Kaj vas tako strašno boli?«

Vedel je, da mu bo sedaj lahko odgovorila, da bo imela dovolj moči. Nagnil se je tik nad njo, da bi jo lahko slišal.

»Imela bom, veste,« je rekla sopihajoč, »imela bom... otroka.«

Jérôme je pogledal Romaina, ki je bil sklonjen ob njem, presenečenje je bilo tako veliko, da nista prav ničesar razumela.

Eletronska miš

Industrijska televizija je že dlje časa želela miniaturno snemalno kamero. Izdelali so že kamere velikosti škatle za cigarete in ne težje kot tri kilograme. Končno je uspelo znani nemški tovarni Grundig ustvariti najmanjšo snemalno televizijsko kamero, ki so jo imenovali »elektronska miš«. Saj tudi res ni dosti večja od miši, njen premer je komaj 41 mm, dolga pa je 135 mm in ne tehta več kot pol kilograma. S to kamero, ki je pritrjena na kabel, je mogoče pregledovati notranjosti cevi in vrtin do 350 m globoko. Kamera

je opremljena z reflektorji in zrcali, tako da dobro razsvetli notranjost cevi ali vrtin.

Ustvarjalno delo v visoki starosti

Mnogi slavni ljudje so ustvarjali pomembna dela v visoki starosti. Filozof Kant je bil star 74 let, ko je napisal »Metafiziko etike«, Aleksander Humboldt 90, ko je končal svoje veliko delo »Kosmos«.

Jesenske meditacije

Drobiž

ELEANOR ROOSEVELT je po povratku iz SZ, kjer je lemed drugimi povabil tudi Hruščev na popoldanski čaj, izjavila o svojem gostitelju, da je zelo sprost, če bi živel v ZDA, bi po njenem mnenju bil milijonar.

RUDOLF ABEL, sovjetski špiun, ki so ga obsojili v ZDA kot ubojca, si je ne razpravi, medtem ko se je sodni zbor umaknil na posvet o njegovih kazni, z velikim zanimanjem ogledoval kamero televizijskega reporterja. Zdi se, da ima mož resnično dobre življenjske pogoje.

JAMES BECKWITZ, častnik ameriškega letalstva, je pokopal svojega strinjanežnega prijatelja po starem indijanskem načinu: v grob so zakopali mrtvega psa z njegovim srebrno oružjem, vrvice in obrokom hrane. Gotovo se osamili gospodar nadeja, da bo svojega zvestega psa nekoč srečal v večnih loviskih.

LOUIS BAKER iz New Yorka si je za stavo privoščil ceneno potovanje. Stavil je, da potreboval leto in 353 dni. Pravi, da je bila nalujša pot čez visoke gore, skozi puščave in džungle. Stava mu je prinesla 5.000 dolarjev.

PRVO KARTO MOUNT EYFRESTA bo izdelala avstrilska alpinistična zveza. Podatke je zbral kartograf Erwin Schneider, ki je bil član ekspedicije na Himalajo.

V DRŽAVI NEW YORK so prepovedali vožnjo vseh avtomobilov starejših od osem let. Prepoved je bila utemeljena s tem, da so takšna vozila nevarna za promet.

NA VRH EIFFELOVEGA stolpa v Parizu, bodo v visini 318 m uredili alpinizem. Zasadili bodo planike. Sem se dohiti iz botanike centra v Dolomitih.

»Kaj boste imeli?« je vprašal.

»Otročička bo imela.«

V tem trenutku jo je morala rezka bolečina zhosti, tako kot bi se započilo vanjo kopje, kajti zakricala je skoraj, a okoristila se je, ko ji je malce odleglo, da je nerodno prišla Jérôme za roke ter mu rekla:

»Oprostite mi morata, gospoda, ker vama delam take težave. Če bi vedela, da se bo tako hitro zgodilo, se ne bi vkrcala na vašo ladjo. Mislila sem, da imam še tri tedne ali pa cel mesec pred sabo. Najbrž je krivo tudi guganje...«

Z njegovimi debelimi prsti, ki jih ji je prepustil, se je igrala kot kakšna punčka, ki so jo zasačili, da ga je nekaj polomila in bi zdaj rada dosegla oprostitev.

Vnovič jo je pogledal. Bila je mlada, seveda, prej se mu je zdela starejša, a zdaj, ko so se poteze njenega obraza umirile, se je mladost spet pokazala in zaokrogčila lice v otroško obliko, vrnila koži svež, prozoren, čist in nov sijaj. Najbrže še ni stopila v dvajseto leto. Dvajset let! Starost Marije Luize!

»Jaz sem tista,« je nadaljevala, »ki pomiva kozarce pri »Poslednjem soldu«. Slišala sem vas prejšnji večer, ko ste se pogovarjali s šefom. Dejali ste mu, da greste na morje. Dobro sem vas poznala, saj ste dostikrat prihajali k nam. Rekli ste, da greste v Constanzo.«

»V Romunijo.«

»Jaz sem vam povedala, da je to v Romuniji,« je dejala. »Poznam jo samo po imenu, oče malega je doma iz Constanze.«

Sklonila je glavo in obnovila svojo nesrečo in žalost z besedami, ki jih je z muko vlekla iz sebe: